

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Analýza aktivit agentury CzechTrade a Generálního konzulátu České republiky
v Chengdu**

The analysis of the activities of the CzechTrade agency and the Consulate General
of the Czech Republic in Chengdu

OLOMOUC 2017 Alena Plachá

Vedoucí diplomové práce: Bc. Martin Lavička, M.A.

Kopie zadání diplomové práce do STAGu

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Akademický rok: 2016/2017

Studijní program: Filologie
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Čínská filologie (ČINF)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
PLACHÁ Alena	Hořubice 221, Hořubice	F13616

TÉMA ČESKY:

Analýza aktivit agentury CzechTrade a Generálního konzulátu České republiky v Chengdu

TÉMA ANGLICKY:

Analysis of the activities of the CzechTrade agency and the Consulate General of the Czech Republic in Chengdu

VEDOUcí PRÁCE:

Bc. Martin Lavička, M.A. - ASH

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cílem této bakalářské práce je analyzovat aktivity agentury CzechTrade a Generálního konzulátu České republiky v Chengdu v provincii Sichuan, a jejich případný vliv na vývoj současných obchodních vztahů mezi Českou republikou a Čínskou lidovou republikou. Výběr tématu se odvíjí od mého zájmu o tuto problematiku, který zároveň vychází z vlastní zkušenosti jako stážistky u agentury CzechTrade během studijního pobytu v této provincii v roce 2015/2016.

První část práce zahajuje stručný popis vývoje československo/česko-čínských vztahů od založení Československa v roce 1918, po kterém následuje shrnutí ekonomické strategie České republiky vůči Čínské lidové republice. Druhá část je věnována agentuře CzechTrade samotné, její pobočce v Sichuanu a Generálnímu konzulátu České republiky v Chengdu. Součástí této části je i analýza aktivit přispívajících nejen k propagaci zde působících českých firem, ale i České republiky v Čínské lidové republice. K vypracování této práce byly použity informace obsažené v dokumentech o československé a české zahraniční politice MZV, Exportní strategie ČR, odborných publikací a internetových stránek Generálního konzulátu ČR v Chengdu.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

DRULÁK, Petr; HORSKÝ, Ondřej a kol. Hledání českých zájmů: Obchod, lidská práva a mezinárodní rozvoj. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2010. ISBN 978-80-86506-87-6.

DRULÁK, Petr; KRATOCHVÍL, Petr a kol. 50 let českého výzkumu mezinárodních vztahů. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2007. 403 str. ISBN 978-80-86506-64-7.

FÜRST, Rudolf. Česko-čínské vztahy po roce 1989. Karolimum, 2010. 147 str. ISBN 978-80-246-1653-7.

FÜRST, Rudolf; TESAŘ, Filip (ed). China's comeback in former Eastern Europe: no longer comrades, not yet strategic partners. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2013. 280 str. ISBN 978-80-87558-17-1.

KOŘAN, Michal a kol. Česká zahraniční politika 2010. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2011. 383 str. ISBN 978-80-86506-95-1.

TRHLÍK, Zdeněk. Československo-čínské vztahy. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 1985. 246 str.

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma „Analýza aktivit agentury CzechTrade a Generálního konzulátu České republiky v Chengdu“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne:

Podpis:

Anotace

Cílem této bakalářské práce je zanalyzovat aktivity organizace CzechTrade a Generálního konzulátu České republiky v Chengdu v provincii Sichuan, a jejich případný vliv na vývoj současných obchodních vztahů mezi Českou republikou a Čínskou lidovou republikou. Výběr tématu se odvíjí od mého zájmu o tuto problematiku, který zároveň vychází z vlastní zkušenosti jako stážistky u organizace CzechTrade během studijního pobytu v této provincii v roce 2015 a 2016.

První část práce zahajuje stručný popis vývoje československo/česko-čínských vztahů od založení Československa v roce 1918, po kterém následuje shrnutí ekonomické strategie České republiky vůči Čínské lidové republice. Druhá část je věnována organizaci CzechTrade samotné, její pobočce v Sichuanu a Generálnímu konzulátu České republiky v Chengdu. Součástí této části je i analýza aktivit přispívajících nejen k propagaci zde působících českých firem, ale i České republiky v Čínské lidové republice.

K vypracování této práce byly použity informace obsažené v dokumentech o československé a české zahraniční politice MZV, Exportní strategie ČR, odborných publikací a internetových stránek Generálního konzulátu ČR v Chengdu.

Klíčová slova: CzechTrade, Generální konzulát, Česká republika, ČLR, Sichuan, Chengdu, obchod, spolupráce

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala panu Bc. Martinu Lavičkovi, M.A. za cenné rady, připomínky a vstřícnost při konzultacích během vypracování této bakalářské práce.

Obsah

Seznam zkratk	6
Ediční poznámka	7
1. Úvod	7
2. Struktura práce a metodologie	8
3. Vývoj obchodních a politických vztahů mezi ČR a ČLR	10
3.1. 20. století (před rokem 1979)	10
3.2. Období let 1979 až 1989	13
3.3. Období let 1989 až 2005	15
3.4. Období od roku 2005	18
4. Ekonomická strategie ČR	22
5. Aktivity ZK CzechTrade a GK v provincii Sichuan	24
5.1. CzechTrade	24
5.2. GK ČR v Chengdu	26
5.3. Aktivity z období do roku 2012	27
5.4. Aktivity z období let 2012 až 2015	29
5.5. Aktivity z období od roku 2015	33
6. Závěr	39
Resumé	43
Seznam použité literatury a zdrojů	44
Seznam příloh	56
Přílohy	57

Seznam zkratek

AVIC	Aviation Industry Corporation of China
B2B	Business-to-Business; označení pro obchodní vztahy mezi obchodními společnostmi
CCPIT	China Council for the Promotion of International Trade
CK	Cestovní kancelář
ČEB	Česká exportní banka
CEFC	China Energy Company Limited
ČLR	Čínská lidová republika
ČLPSP	Čínské lidové politické poradní shromáždění
ČSFR	Československá federativní republika
ČSSR	Československá socialistická republika
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost
EUPIC	European Union Project Innovation Centre
FDMS	Federální ministerstvo dopravy a spojů
GK	Generální konzulát
LAA ČR	Letecká amatérská asociace České republiky
ODS	Občanská demokratická strana
OSN	Organizace spojených národů
PSP ČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
MFN	Most favoured nation; doložka nejvyšších hodnot v oblasti mezinárodních vztahů
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MŠTM	Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže České republiky
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
SSSR	Sovětský svaz
VSLZ	Všečínské shromáždění lidových zástupců
WTO	Světová obchodní organizace
ZK	Zahraniční kancelář

Ediční poznámka

V této bakalářské práci jsou použita čínská slova, vlastní jména a další, pro které jsem zvolila mezinárodní čínskou transkripci pinyin. V případě, že se v textu objevuje česká transkripce, jedná se pouze o součást citace použitých zdrojů.

V textu se také objevují názvy různých mezinárodních institucí, organizací a veletrhů. České názvy jsem v tomto případě použila pouze pokud byly dohledatelné české ekvivalenty. V případě, že český překlad nebyl dostupný, ponechala jsem původní název v angličtině.

V bakalářské práci je použita nová citační norma ČSN ISO 690:2011 harvardského systému.

1. Úvod

Zahraniční kanceláře CzechTrade a instituce Generálních konzulátů figurují jako zahraniční zastoupení České republiky v cílových zemích. Hlavním úkolem ZK CzechTrade je obecná podpora českého exportu na zahraniční trhy, kterou zprostředkovává prostřednictvím nabídky svých služeb. Hlavními aktivitami těchto kanceláří jsou například organizace veletrhů, různých seminářů, propagačních událostí a dalších. Oproti tomu, Generální konzulát ČR zastupuje v zahraničí svou zemi i v neobchodních oblastech, jakými může být například vědecká či kulturní spolupráce, a je pověřen vízovými a pasovými záležitostmi. Přestože jsou jejich úkoly rozdílné, ve výsledku se obě podílí na propagaci ČR v zahraničí a zároveň tak nepřímo přispívají k ekonomice naší země.

V současné době má ČR v ČLR svých zastoupení hned několik. Jedná se o ZK CzechTrade v Guangzhou, Pekingu, Šanghaji a Chengdu, GK ČR v Šanghaji a v Chengdu. Tato bakalářská práce se zaměřuje na dvě společnosti těchto zastoupení, a to konkrétně ZK CzechTrade a GK ČR v Chengdu.

Vzhledem k tomu, že založení tohoto typu poboček záleží na aktuálním stavu vzájemných vztahů, které jsou podmíněny politickými a ekonomickými zájmy, bude první část bakalářské práce věnována stručnému vývoji vzájemných vztahů, které vedly k určení čínského Sichuanu jako jedné z prioritních čínských oblastí a následnému zřízení zastoupení proexportní agentury CzechTrade a GK ČR právě v hlavním sichuanském městě Chengdu. Cílem této práce je zanalyzovat aktivity ZK CzechTrade a GK ČR v Chengdu v provincii Sichuan, popřípadě i v blízkém okolí, zjistit, zda a jakým způsobem se podílí na propagaci ČR, a následně dojít k závěrům, jak tyto aktivity ovlivňují všeobecné povědomí o ČR v tomto vzdáleném kraji.

Důvodem pro výběr tohoto tématu je nejen současná situace česko-čínských vztahů, která těmto institucím dodává na ještě větší důležitosti, ale také malé povědomí o rozsahu aktivit agentury CzechTrade a GK ČR v Chengdu.

2. Struktura práce a metodologie

Za účelem uvedení celé tematiky je první část práce věnována popisu vývoje vztahů s Čínou, datovaném od založení Československa v roce 1918. Tato kapitola se zaměřuje zejména na vzájemné ekonomické a politické vztahy obou zemí, které jsou zároveň také zasazeny do globálního kontextu. Důvodem je historicky velmi důležitá změna čínské ideologie a přístupu k světovým velmocím, a to konkrétně SSSR a USA. Kapitola je rozdělena do čtyř podkapitol, které vymezují nejdůležitější etapy vývoje vztahů. Jedná se o vývoj vztahů před rokem 1979, mezi lety 1979—1989 a 1989—2005. V této části práce je také zanalyzován vývoj vztahů a mezinárodních aktivit po roce 2005, kdy byly navázány první politicko-ekonomické kontakty provincie Sichuan s ČR, a to konkrétně se Středočeským krajem. Následuje analýza vzájemných vztahů po jednotlivých letech, se zaměřením na rozbroje či naopak shody ideologií a přístupu k obchodní spolupráci. Pozornost je zaměřena na pozadí problematiky podpory či naopak nepodpory pragmatismu ČLR, českého postoje vůči otázce svobodného Tibetu, změnu v přístupu po zvolení současného prezidenta Miloše Zemana, iniciativě 16 + 1 a jejím důsledkům na vzájemnou spolupráci a dalším.

Druhá část je věnována stručné analýze ekonomické strategie ČR od roku 2005 až po současnost. Důvodem pro toto časové vymezení je otevření ZK CzechTrade v Chengdu v roce 2007, které bylo zahrnuto v ekonomické strategii ČR pro léta 2006 až 2010. Dalším důvodem pro zpracování této kapitoly je důležitá změna strategie ČR, jež proběhla v mezi lety 2011—2012 a měla tak efektivněji podporovat český mezinárodní obchod.

Třetí a nejdůležitější částí této práce je kapitola analyzující samotné aktivity ZK CzechTrade v Chengdu od počátků jejího založení a postupným zapojením Generálního konzulátu ČR, který započal své působení v Chengdu v roce 2015. V úvodu tato část stručně popisuje okolnosti založení ZK CzechTrade a Generálního konzulátu ČR v Chengdu. Tato kapitola byla do práce zařazena za účelem přehlednosti a plynulosti celé práce. Jsou zde analyzovány semináře, veletrhy, účast na vývoji česko-čínské spolupráce a další události, kterými obě instituce přispívají k propagaci ČR v Sichuanu, a tím pomáhají mezinárodnímu obchodu v rámci těchto dvou lokalit. Tato část se mimo nejdůležitějších úkonů, jakým bylo například založení prvního přímého leteckého spojení Chengdu — Praha a počátek vzájemné spolupráce v oblasti letectví, zabývá také úspěchy českých firem, mezinárodních smluv a dalších.

V této práci byly použity dvě základní metodiky výzkumu, a to metoda deskriptivní a analytická. Na základě popisu a analýzy vývoje vztahů a aktivity ZK Czechtrade a GK v Chengdu docházím na konci práce k závěrečnému vyhodnocení, jakým jsou tyto dvě instituce přínosem pro českou reprezentaci v provincii Sichuan, a tím i pro česko-čínský obchod, český export a českou společnost.

K vypracování této práce, konkrétně ke kapitole vývoje vzájemných vztahů byly převážně použity publikace odborníků na oblast Dálného východu, Rudolfa Fürsta a Zdeňka Trhlíka. V dalších kapitolách byly majoritně použity internetové zdroje z oficiálních českých a zahraničních stránek. Důvodem je ta skutečnost, že aktuální dění na poli česko-čínských vztahů je zveřejňováno převážně prostřednictvím novinových stránek. Mimo jiné byly pro vypracování této práce použity také knižní publikace České zahraniční politiky pro léta 2008—2013. Obrovským přínosem pro zpracování tohoto tématu, které zároveň sloužily jako primární prameny, byly rozhovory se současným ředitelem ZK CzechTrade Ladislavem Granerem, který se uskutečnil v srpnu 2015 v Chengdu a s bývalým generálním konzulem v Chengdu Zbyňkem Nohou, který se uskutečnil v únoru 2017 v Praze.

3. Vývoj obchodních a politických vztahů mezi ČR a ČLR

3.1. 20. století (před rokem 1979)

První obchodní kontakty mezi Českou republikou (Československem) a Čínou sahají již do počátku 20. století, kdy byla v roce 1918 z iniciativy Ministerstva zahraničních věcí založena Společnost pro obchod s Dálným východem. Ta měla za úkol nákup zboží v Evropě a jeho prodej na Dálném východě. Bohužel následně z důvodu chybějící smlouvy, neorganizovaného obchodu, zdlouhavých doručujících procesů a dalších komplikací byla donucena v roce 1929 k likvidaci (Bakešová 1997: 79). Jelikož si však československá vláda uvědomovala, že oficiální stvrzení obchodní výměny bylo klíčové, došlo v roce 1930 k podepsání první oficiální mezinárodní bilaterální smlouvy tzv. Československo-čínské přátelské a obchodní dohodě v tehdejší hlavní městě Nanking (Fürst 2010: 29). Smlouva, která figurovala jako důležitý bod vyvíjejících se vztahů mezi Československem a Čínou, byla následně podpořena vznikem Exportního ústavu v Šanghaji v roce 1936 pod vedením Jana Vybírala, bývalého úředníka československého konzulátu v Charbinu (Bakešová 1997: 84), vytvořením Čínského velvyslanectví v Praze a Československo-čínským sdružením (Česko-čínská společnost).

Skončení druhé světové války, kdy se vlády v Československu oficiálně ujala komunistická strana, vyústilo v několikaletou rozsáhlou spolupráci s nově vzniklou ČLR. Jednalo se nejen o ideologickou souhru obou zemí, ale také o skutečnost, že po vojenských akcích během Korejské války, bylo na Čínu uvaleno embargo. Čínská vláda se tak v otázkách obchodu musela obrátit na Československo, jako na jednu z tehdejších vědecko-technických špiček zemí východního bloku. Následně po založení Čínské lidové republiky, v roce 1952 zavítala delegace pod vedením místopředsedy vlády Václava Kopeckého do ČLR a byly podepsány první bilaterální dohody — Dohoda o kulturní spolupráci, Dohoda o vědecko-technické spolupráci, Ujednání o poštovní službě a Ujednání o telekomunikačních stycích (Trhlík 1985: 49). V rámci budování dobrých vztahů bylo ČLR mimo jiné také darováno několik stovek zemědělských strojů, a to konkrétně provincii Hebei, kde byla založena farma československo-čínského přátelství (Smíšená česko čínská komora vzájemné spolupráce 2015a).

Za první vrchol československo-čínských vztahů se považuje cesta delegace ČSSR do Číny v roce 1957, kdy byl předseda vlády Viliam Široký přijat ministrem zahraničí

Zhou Enlaiem a samotným předsedou ČLR Mao Zedongem. Byly podepsány nejdůležitější smluvní dokumenty — Smlouva o přátelství a spolupráci mezi Československou republikou s Čínskou lidovou republikou a Dohoda o kulturní spolupráci mezi vládou Československé republiky a vládou Čínské lidové republiky (MZV 2012). Toto „přátelství“ se ovšem obrátilo v momentě, kdy v Číně vyvrcholilo období tzv. Kulturní revoluce a v Československu období tzv. normalizace. V první polovině období Kulturní revoluce došlo k úplnému ochromení vzájemných vztahů, kdy byli ze zahraničí povoláni téměř všichni čínští velvyslanci zpět do Číny. V druhé polovině došlo ke sblížení mezi Čínou, USA a dalšími západními státy (Trhlík 1985: 264). Mimo jiné se také vyostřily vztahy mezi ČLR a SSSR, a to zejména kvůli teritoriálním sporům na čínsko-ruských hranicích. Během následujících let docházelo k provokacím ze strany ČLR, kdy Číňané na základě rozkazu čínské vlády opakovaně překračovali česko-ruskou hranici a nárokovali si oblasti na ruském území. Rusové se pod vedením N. S. Chruščova snažili o stanovení určitých podmínek, které by byly výhodné pro obě země, ale čínská strana několikrát ruský návrh odmítla. Situace ještě více vyeskalovala po prohlášení Mao Zedonga, kterým oficiálně stanovil SSSR za největšího nepřítele. V souladu se svým podporováním antisovětskosti a nacionalismu, vyjádřila Čína také svůj nesouhlas s invazí vojsk Varšavské smlouvy do Československa za účelem potlačení probíhajících reformních procesů. Čínská vláda považovala tyto demonstrace československého lidu za přímý projev snahy emancipace od moskevského nalinkovaného modelu socialismu (Fürst, Tesař 2013: 10) a zároveň brala tuto intervenci ze strany SSSR jako varování, že by mohlo ze strany Moskvy dojít k podobným manévřům reagujícím na probíhající Kulturní revoluci, které by vyústily v invazi do Číny (Schwartz 1973: 33). Proto se Čína rozhodla období Kulturní revoluce ukončit a mezinárodně podpořit státy, které byly ohrožovány tzv. Brežněvovou doktrínou. První oficiální deklarace tohoto postoje vzešla z úst premiéra Zhou Enlaie 23. srpna 1968 na oficiálním banketu Rumunské ambasády. Prohlásil, že praktiky doktríny jsou výsledkem „...*fašistické politiky, šovinismu, národního egoismu a sociálního imperialismu,*“ srovnatelné s praktikami Adolfa Hitlera během druhé světové války, či USA ve Vietnamu (Kenneth 2009).

Probíhající čínsko-ruské spory vedly mimo jiné také k navýšení vojenských sil na hranicích, ozbrojeným bojům na ostrově Damanskij a na řece Amur, byly zorganizovány útoky na sovětské velvyslanectví v Pekingu, na sovětské občany a zástupce ostatních socialistických zemí (The National Security Archive 1997). I přesto, že se spory zdály z diplomatického hlediska problematické, v září roku 1969 došlo ke schůzce

A. N. Kosygina a Zhou Enlaie na pohřbu vietnamského komunistického vůdce Ho Chi Minha (Kho 2011: 58). K oficiálnímu jednání ohledně urovnání čínsko-ruských vztahů došlo o měsíc později v Pekingu, kde byla podepsána dohoda o vzájemné neaktivitě ozbrojených sil, zákazu propagandy války a jakýchkoliv ozbrojených aktivit proti druhé straně (Trhlík 1985: 267). Aby čínská vláda konala v souladu s nově uzavřeným přátelstvím se svými sovětskými sousedy, vyjádřila svoji podporu vůči Brežněvově doktríně, která měla událostem typu Pražského jara v budoucnu předejít (Fürst 2010: 33). Tento úkon vyústil v další utlumení vztahů mezi ČLR a Československem, a to až do let osmdesátých, kdy již politické ideologie nebyly takovou překážkou.

I přesto, že došlo k určité formě vyjednávání mezi ČLR a SSSR, skutečnost ukazovala pravý opak, vzhledem k stále se navyšujícím počtům ozbrojených jednotek na čínsko-ruských hranicích. Čínská vláda přehodnotila cíle svých zájmů a začala své aktivity orientovat západním směrem. K tomu přispěla i návštěva prezidenta Nixona a podepsání tzv. Šanghajského komuniké v únoru 1972, které vyřešilo otázky Taiwanu a Vietnamské války a zároveň stvrdilo nově navázané přátelské vztahy mezi ČLR a USA (Office on the Historian 1972).

Velice důležitou událostí ve vývoji československo-čínských vztazích byla smrt Mao Zedonga a změna v čínském vládním vedení. Po nástupu nového vedení měla československá vláda přání navázat opětovnou spolupráci. Oficiálním vládním prohlášením byla stvrzena dohoda o: „...*normalizaci státních vztahů s Čínskou lidovou republikou, především na zásadách rovnoprávnosti, respektování svrchovanosti a nezasahování do vnitřních záležitostí,*“ (Vláda ČR 2007). Čínská vláda k této žádosti zastávala dvojitý postoj. Na jednu stranu podporovala československou vládu. Na druhou stranu také ale sympatizovala s pravicovou stranou, která se v roce 1968 pokusila o převrat, s Chartou 77 a s názorem, že Československo prostřednictvím své vlády porušuje lidská práva svých občanů (Trhlík 1985: 365–368). Jinými slovy se československé zastoupení v čele s Lubomírem Štrougalem setkalo s nepřátelskými akty čínské vlády, jelikož ta se snažila svou antisovětskou politiku prosazovat kde mohla. Tento vztah vůči socialistickým státům potvrdil také čínský modernizační program podepsaný v roce 1978, kterým ČLR navázala vztahy s Japonskem a USA, nastoupila cestu ke světu kapitalismu a dala se tak do otevřeného boje se socialismem (Trhlík 1985: 379–380).

Nepřátelské vztahy mezi SSSR a ČLR začaly pronikat do vnitropolitických vztahů jiných zemí. Jako příklad lze uvést zvyšující se sovětský vliv ve Vietnamu, který byl Číně

„proti srsti“ vzhledem k obávanému prosazování sovětských zájmů v oblasti jihovýchodní Asie. To bylo jedním z důvodů pro čínskou invazi do Vietnamu v roce 1979 (Fairbank, MacFarquhar 1991: 445). Probíhající spory mezi SSSR a ČLR také přímo ovlivňovaly československo-čínské vztahy, a to zejména vzhledem k stálému silnému sovětskému vlivu v Československu, ale také vzhledem k roli Československa, kterou zastávalo v procesu rozhodování OSN o udělení sankcí na ČLR kvůli výše zmíněné čínské invazi do Vietnamu (Skřivan 2009). Nicméně poté, co se do vedení ČLR dostal Deng Xiaoping, který aplikoval nové ekonomické strategie, československo-čínské vztahy začaly vzkvétat, a to zejména v oblasti obchodu. Jako příklad lze uvést podepsání významné smlouvy o dodávce československého vybavení pro čtyři tepelné elektrárny ve městě Shentou v roce 1979 (Skřivan 2007: 77–88).

3.2. Období let 1979 až 1989

Konec 80. let 20. století byl pro Čínu velmi významný, a to v souvislosti s budováním nové čínské společnosti, která již nebyla pod přímým vlivem Mao Zedonga, ale také s ohledem na účast zahraničních subjektů na čínském trhu. V prosinci roku 1979 se v Pekingu na třetím plenárním zasedání ÚV KS Číny schválila pravicová ideologie pro ekonomickou práci, realizace takzvaných „čtyř modernizací“, byl vymezen cíl „úpravy, přestavby, nápravy a zdokonalování“, rozhodlo se o zrušení platnosti „nesprávných“ dokumentů ÚV strany zahrnující i události na náměstí Tian’anmen, a byly schváleny zákony legalizující aktivity zahraničního kapitálu na čínském území (Joint Economic Committee Congress of the US 1982). Schválení posledního zmíněného zákona mělo za důsledek odstranění překážek pro společné podniky se zahraničním kapitálem. Procesy, které tato schválení odstartovala, znamenaly razantní změny ve vnitřní správě státu. Ozývaly se také kritiky této tzv. ekonomiky s čínskými specifiky, podle kterých se jednalo o přílišné přiblížení kapitalistické ideologii, porušující základní zásady socialismu, nikoliv ve prospěch společnosti, ale pouze jejího hlavního aktéra — v tomto případě Deng Xiaopinga. A to i přesto, že čínské národní hospodářství v tomto období vykazovalo úspěch (Trhlík 1985: 395).

Co se týče nacionalistického, protisovětského a protiimperialistického směru ČLR, došlo k jeho prohloubení. Byla potvrzena proti-sovětská politika zahrnující i další socialistické země, které spolu s protičínským stanoviskem SSSR ohledně čínské invaze ve Vietnamu v roce 1979, jež Československo po sovětském vzoru také podpořilo,

vyústilo v druhý největší rozpor mezi ČLR a ČSSR od dob Kulturní revoluce (Fürst 2010: 34). Od února 1979 byly po dobu tří až čtyř měsíců přerušeny jakékoliv kontakty mezi československou a čínskou stranou a v ČLR se začaly objevovat publikace s výhradně negativními informacemi o Československu (Trhlík 1985: 442–445).

Další významnou událostí ve vývoji československo-čínských vztahů bylo léto roku 1982, když se ČLR začala zajímat o československé nukleární generátory a další vybavení pro své elektrárny. To se zprvu nelíbilo SSSR, který požadoval odmítnutí ze strany československé vlády. Následně se došlo k domluvě mezi SSSR a ČLR na harmonizaci vzájemných vztahů za účelem dlouhodobé spolupráce. Tento sovětský „souhlas“ samozřejmě přímo ovlivnil i další státy východního bloku v otázkách politických a obchodních vazeb (Skřivan 2009). O dva roky později, v roce 1984, Československo bezprostředně pocítilo dopady této sovětsko-čínské spolupráce, a to prostřednictvím návštěvy Chen Muhua, ministryně zahraničních ekonomických vztahů a obchodu, která zavítala do Československa v rámci své návštěvy zemí východního bloku, či návštěvy náměstka ministra zahraničí Qian Qichena (The New York Times 1984). To také mělo za důsledek rozkvět obchodní spolupráce mezi Čínou a Československem. O dva roky později došlo k další oficiální delegaci, a to návštěvě ministra zahraničních věcí Bohuslava Chňoupků, který v Pekingu setkal s Hu Yaobangem, šestým generálním tajemníkem KS Číny. V ten samý rok navštěvuje Československo i tehdejší premiér ČLR Zhao Ziyanga, který v Praze oznámil normalizaci vztahů obou zemí a podepsal smlouvu mezi ČSSR a ČLR o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (MZV 2012).

Během následujících let došlo k podepsání několika důležitých smluv mezi oběma zeměmi. Jednalo se například o bilaterální dohody o obnovení činnosti GK ČSSR v Šanghaji (1987), otevření GK ČLR v Bratislavě (1987) či dohoda o spolupráci v oblasti zdravotnictví a lékařských věd (1988). Ze stránky ekonomické se obě země domluvily na podepsání dodatkového protokolu o dlouhodobé obchodní dohodě mezi ČSSR a ČLR na léta 1986–1990 (Trhlík 1985: 450), zřízení mezistátních leteckých linek (1988) či spolupráci mezi FMDS ČSSR a Ministerstvem železnic ČLR (1988) (MZV 2012).

3.3. Období let 1989 až 2005

Počínaje rokem 1989 došlo k dramatické změně československo-čínských vztahů. Po pádu komunistického režimu v ČSSR nastoupil do funkce prezidenta Václav Havel, český dramatik, esejista a významný kritik komunistického režimu, známý pro svou přímou a aktivní podporu lidských práv. Otázka lidských práv byla obecně v Číně velkým problémem a nyní byla tato problematika začleněna i do sféry mezinárodních vztahů. Hned první, v tomto případě negativně ovlivňující událostí, bylo pozvání papeže Jana Pavla II. a čtrnáctého dalajlamy prezidentem Havlem u příležitosti svého prvního novoročního projevu v lednu roku 1990 (Československá zahraniční politika 1991: 3). Ten o měsíc později opravdu přijel na svou první pětidenní návštěvu Prahy, během které se osobně setkal s Václavem Havlem, kardinálem Františkem Tomáškem, zástupci Občanského fóra (Parlamentní listy 2015) a spolu s Václavem Havlem vydal tzv. „Společnou výzvu“, v níž nabádali všechny politiky, aby prostřednictvím upuštění od soukromých zájmů „...bylo dosaženo osvobození od útisku, duchovní a hmotné bídy,“ (Československá zahraniční politika 1990: 8). Touto návštěvou počínaje se dalajlama neoficiálně stal kultovní osobností Československa, která se těšila aktivní podpory ze strany československé vlády a lidu. I když tento akt zasahoval do česko-čínských politických vztahů, vztahy na úrovni ekonomické se vyvíjely stále ve stejném trendu. Svědčí o tom návštěva čínského ministra zahraničí Qian Qichena s náměstkem zahraničí ČSFR Martinem Paloušem, kteří jako zastupitelé svých zemí vyjádřili zájem na rozvíjení hospodářských a obchodních vztahů (Československá zahraniční politika 1991: 74).

V této době se Čína potýkala s kritikou nedodržování lidských práv nejen ze strany Československa, ale i z globálního hlediska. Poté, co se Čína začala zajímat o vstup do WTO, USA začaly Čínu otevřeně kritizovat v otázkách lidských práv, na ČLR byly uvaleny ekonomické sankce a hrozilo jí i případné neobnovení statusu MFN, který zemi přinášel značné výhody v oblasti mezinárodního obchodu. Nicméně po zvážení americko-čínské obchodní bilance, která výrazně hrála pro čínskou stranu spolu s čínským vývozem do USA, značně převyšujícím ten americký do Číny, americký prezident Clinton v roce 1994 ČLR obnovil status MFN a bylo oficiálně ujednáno, že otázka lidských práv nebude zasahovat do sféry mezinárodního obchodu (Kanungo 2012: 19–20). V tom samém roce v říjnu vykonal premiér Václav Klaus cestou do Asie, která sklídila bohatou a pozitivní publicitu, v rámci které zavítal i do Číny a uzavřel několik

úspěšných smluv ohledně dostavby elektrárny Shentou, dodávek po povrchový uhelný důl ve vnitřním Mongolsku, dodávkách automobilů Tatra a dalších (Fürst 2010: 51).

Vzhledem k okolnostem popsaných výše není překvapením, že v tomto období byla Čína citlivá na jakékoliv útoky v oblasti nedodržování lidských práv. A není proto překvapením, že se Československo se svou přímou kritikou této problematiky ze strany hlavy státu a aktivní podporou tibetského duchovního vůdce postupně dostávalo do čínské nelibosti. Důsledkem tohoto ideologického rozbroje bylo další období stagnace československo-čínských vztahů, které trvalo až do roku 2004 a oproti tomu bujného rozvoje vztahů s Taiwanem (Lavička 2014). Československá vláda byla v následujících letech nesčetněkrát kritizována ze strany obchodníků a technokratů pro svou opozici ČLR. Hlavními důvody bylo uškození československé ekonomice, která se v minulosti těšila dobré pověsti a obchod s Čínou vzkvétal. Proto v roce 1996, nyní již Česká republika v čele s prezidentem Václavem Havlem, uznala politiku tzv. „jedné Číny“, která oficiálně deklarovala čínskou svrchovanost nad Taiwanem a oblastí Tibetu. Přestože byly obnoveny obchodní vztahy mezi ČR a ČLR, Václav Havel a další čeští podpůrci Tibetu i nadále pokračovali v aktivní podpoře dalajlamy a v české vládě se začala projevovat pluralizace postojů vůči zahraniční politice, která přetrvává dodnes. Důkazem toho jsou další oficiální návštěvy v září roku 1997, u příležitosti založení Fóra 2000 pod záštitou Václava Havla, každoroční mezinárodní konference s tematikou lidských práv, demokracie, právního státu a ekologické udržitelnosti (Hospodářské noviny 1997) a další dalajlamovy návštěvy v říjnu 2000 a červenci 2002 (iDnes.cz 2002). I v tomto případě však opět docházelo k vzájemným cestám vládních zastupitelů, kteří důvody svých cest směřovali na záležitosti obchodu, hospodářské výměny či dokonce i vojenské spolupráce. Jako příklad lze uvést návštěvu ministra průmyslu a obchodu Miroslava Grégra (28. 8. 1999), bývalého předsedy vlády a současného prezidenta ČR Miloše Zemana (16. — 18. 12. 1999) či ministra obrany Vladimíra Vetchého (23. — 28. 4. 2001) (Fürst 2010: 51–52). Další velice významnou událostí byla návštěva nově zvoleného prezidenta Václava Klause v Pekingu v dubnu 2004, přibližně dva týdny před oficiálním vstupem ČR do EU, které se překvapivě nezúčastnil žádný ministr, ale největší zástupci v oblasti průmyslu, obchodu a financí (PPF, Škoda Auto, Škoda Energo, Škoda Praha, Škodaexport, Svaz průmyslu a dopravy, EGAP, Chemoprojekt, ZVVZ, Česká exportní banka a další (Fürst 2010: 54). Klaus se těsně před odjezdem oficiálně distancoval od politiky svého předchůdce, jehož aktivity označil jako „...povýšené mentorování nebo drobné politické provokace,“ (Mladá fronta Dnes 2004). Během následujících několika

let oficiálně navštívilo Čínu mnoho českých politiků, jako například Jiří Paroubek, Bohuslav Sobotka, Zdeněk Škromach, Lubomír Zaorálek a další (Fürst 2010: 59).

3.4. Období od roku 2005

V roce 2005 se začala rozvíjet spolupráce mezi ČR a ČLR, která byla započata aktivitami Středočeského kraje v provincii Sichuan. Konkrétně, dne 25. května 2005 došlo k podepsání „Prohlášení o spolupráci mezi provincií Sichuan a Středočeským krajem“ hejtmanem Středočeského kraje Petrem Bendlem a Zhang Zhongweiem, guvernérem čínské provincie Sichuan (Středočeský kraj 2017). Touto smlouvou započalo období intenzivní spolupráce mezi těmito dvěma oblastmi. Ještě v tom samém roce došlo ke klíčové investici společnosti Changhong, jednou z nejvýznamnějších výrobců spotřební elektroniky v Číně (E15.cz 2016), která na základě podpisu smlouvy tehdejší prezidentem Václavem Klausem a předsedou čínské vlády Wen Jiabanem postavila továrnu ve městě Nymburk. Firma, která investovala v České republice částku dvanácti milionů amerických dolarů, spustila provoz továrny v březnu 2007 (Parabola.cz 2014).

Během následujících dvou týdnů byla tato spolupráce podpořena delegací sedmi hejtmanů a tří náměstků hejtmanů z ČR, která byla ve dnech 17. — 27. dubna 2007, vypravěna do ČLR (Velvyslanectví ČR v Pekingu 2007). V té době se jednalo o největší českou delegaci na regionální úrovni, a tudíž i jasná demonstrace vážného zájmu ČR o intenzivní spolupráci s čínskými provinciemi. Během této návštěvy dorazila delegace i do Chengdu, kde byla přivítána představiteli provincie Sichuan a magistrátem města (tamtéž). Snaha o podporu mezinárodní spolupráce s ČLR byla během následujícího měsíce utvrzena dalším krokem z české strany. V květnu téhož roku byla ve městě Chengdu otevřena 33. zahraniční kancelář agentury CzechTrade (CzechTrade 2007).

V následujícím roce se tato spolupráce mezi ČLR a ČR ovšem značně zhoršila. Důvodem byla nesčetněkrát opakovaná otázka nezávislosti Tibetu, dalajlamy a porušování lidských práv. V tomto případě nebyla Čína kritizována pouze ze strany ČR, ale také ze strany vlád dalších zemí. Důvodem pro tuto mezinárodní kritiku Číny byly protestní akce v oblasti Autonomní oblasti Tibetu a dalších oblastí s tibetskými menšinami (mezi které patří i Sichuan). Právě díky těmto protestům byla Čína vystavena mezinárodní kritice, ke které se připojila i ČR. V návaznosti na tyto nepokoje odmítlo několik českých politiků, jako například pražský primátor a místopředseda ODS Pavel Bém, ministři Ondřej Liška, Martin Bursík a Karel Schwarzenberg, předseda Senátu Přemysl Sobotka, předseda Poslanecké sněmovny Miloslav Vlček, a dokonce také prezident Václav Klaus, pozvání na zahajovací ceremoniál olympijských her v Pekingu v roce 2008 (Fürst 2009: 272). Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR také vydala

prohlášení, ve kterém vyzvala Čínu k okamžitému ukončení násilí proti Tibetanům, k umožnění přístupu k informacím o aktuálním dění v Tibetu, k vyslání zástupců OSN a Červeného kříže za účelem objasnění uskutečněných událostí, k politickému řešení práv tibetského lidu a pokračování dialogu mezi dalajlamou a představiteli ČLR (PSP ČR 2008: 3). Tyto nepokoje ještě více vyescalovaly během návštěvy delegace VSLZ v září téhož roku. Při čínské návštěvě jednání dolní komory zástupci Strany zelených rozvinuli mezi lavicemi tibetskou vlajku. Na tento akt čínská strana reagovala okamžitým odchodem (Lidovky.cz 2008b). I když tento čin byl částí politiků kritizován, na situaci česko-čínských vztahů tento incident neměl žádný vliv. Důvodem byla také další návštěva dalajlamy do Prahy, během které se soukromě setkal s premiérem Mirkem Topolánkem, bývalým prezidentem Václavem Havlem a parlamentní skupinou Přátel Tibetu (iDnes.cz 2008a). Čínská vláda na český postoj k událostem spojeným s porušováním lidských práv v Tibetu samozřejmě reagovala. Jako příklad čínské reakce může být uvedeno i zrušení pracovní delegace MŠMT ČR v Číně, která byla vedena první náměstkyní v doprovodu úředníků ministerstva a tří rektorů vysokých škol, jež byla plánována za účelem podepsání akademické spolupráce. Důvodem bylo údajné vyvěšení tibetské vlajky na budově ministerstva, které bylo projevem přímé podpory nezávislosti Tibetu (Hospodářské noviny 2007).

Dalším problémem v otázce česko-čínských vztahů bylo přijetí dalajlamy českým premiérem Janem Fischerem v Praze o dva roky později (Týden.cz 2009). Premiér soukromě přijal tibetského duchovního vůdce na území Kramářovy vily za přítomnosti novinářů. Tato návštěva byla silně kritizována ze strany komunistů, kteří setkání považovali za jasnou provokaci, jež by mohla poškodit zájmy ČR v Číně (tamtéž).

Ochlazení vztahů mezi ČR a Čínou ovšem nebylo nijak reflektováno na vývoji ekonomických vztahů těchto dvou zemí. Hlavním důvodem bylo nebezpečí potenciálního pozastavení investičních a obchodních projektů z čínské strany, které by razantním způsobem ovlivnilo českou ekonomiku. V roce 2010 však dochází k dalším rozporům na politické úrovni. Důvodem byla opět ideologická roztržka vzhledem k neustávajícímu protitibetskému lobby, kritice čínského nedemokratického režimu, návštěvě dalajlamy v ČR v předchozím roce a aktivní české zásluze na udělení Nobelovy ceny pro Liu Xiaoboa (Fürst 2011: 269). I přes neustávající obchod mezi ČR a Čínou byl zaznamenán roční nárůst českého exportu o pouhých 0,2 %, a tudíž hrozilo nebezpečí dalšího prohlubování negativní obchodní bilance. I přes to však nebyly ze strany MZV či MPO zaznamenány žádné iniciativy, které by tehdejšímu problému obchodu napomohly. To

samozřejmě také ovlivnilo vývoj vztahů mezi ČR a provincií Sichuan, který počátkem roku 2010 začal ekonomicky stagnovat.

V roce 2011 zaznamenaly vztahy nepatrné zlepšení, ovšem pouze na privátní úrovni. Z české strany se jednalo hlavně o oživení aktivit Česko-čínské komory vzniklé v roce 2009, jejímž hlavním cílem bylo poukázat na (privátní) český zájem o rozvíjející se ekonomické a obchodní vztahy s Čínou. V tom samém roce dochází k další návštěvě tibetského duchovního dalajlamy, který přijal opětovné pozvání bývalého prezidenta ČR Václava Havla na další ročník konference Forum 2000. Během této návštěvy se dalajlama také soukromě setkal s ministrem Schwarzenbergem (Hospodářské noviny 2011). ČR v této době patřila k neaktivnějším kritikům Číny ohledně nerespektování lidských práv v celé Evropě i na celém světě. To mělo za důsledek absolutní neochotu komunikace na úrovni ministerstev z čínské strany, které zapříčinilo daňové úniky ze zboží dováženého z ČLR a distribuovaného čínskými firmami v řádě několika miliard korun a také velmi nepříznivé přijetí české diplomacie v Pekingu (Fürst 2012: 248). Všechny tyto faktory měly velký podíl na „chladných“ vztazích mezi ČR a Čínou.

Rok 2012 byl klíčový v otázce mezinárodních vztahů s Čínou nejen pro ČR, ale také pro další státy východní Evropy, a to vzhledem k vznikající tzv. agendě 16 + 1 (Čína + 16 postkomunistických zemí). V rámci této iniciativy se mělo v následujících letech 16 států východní Evropy, spolu s ČR, těšit větší čínské ekonomické i politické pozornosti. V tomto roce také mimo jiné dochází k dalšímu setkání na úrovni prezidentů, předsedů vlády a ministrů zahraničních věcí, kdy se na 16 + 1 summitu ve Varšavě setkal premiér Nečas s předsedou vlády Wen Jiabaoem (FM PRC 2012). Česká vláda tímto aktem dala najevo svou ochotu vyhovět požadavkům čínské strany ohledně uznání čínské svrchovanosti v otázkách Tibetu a Taiwanu. V následujících dvou měsících se ovšem velvyslanec ČR Michael Žantovský soukromě setkává s dalajlamou v Londýně u příležitosti olympijských her (Parlamentní listy 2012) a česká zahraniční politická nesourodost se tak stává „trnem v oku“ pekingské diplomacie. Česká vláda se rozhodla vzhledem k vysokému zájmu na ekonomické spolupráci s ČLR na tento akt rychle zareagovat, a to formou prezentace výše zmíněné iniciativy 16 + 1 na inaugurační konferenci Sekretariátu pro spolupráci mezi ČLR a zeměmi střední a východní Evropy, kterou přednesl vrchní ředitel sekce mimoevropských zemí MZV ČR a národní koordinátor pro tuto iniciativu Daniel Košťoval (Smíšená česko-čínská komora vzájemné spolupráce 2012).

K dalšímu aktu utvrzení vztahů ze strany ČR došlo v roce 2014, a to díky říjnové oficiální návštěvě nového současného prezidenta ČR Miloše Zemana, který se vyznačuje výrazně „pročínským“ přístupem. Ten se dá charakterizovat například i cestou za prezidentem ČLR Xi Jinpingem, kterou započal ve městě Chengdu, kde spolu s tehdejšími hejtmany Středočeského kraje Milošem Peterou, zahájili Západočínský mezinárodní veletrh (Parlamentní listy 2014). Při této události došlo také mimo jiné i k prohloubení vztahů provincie Sichuan se Středočeským krajem (viz níže). Cesta Miloše Zemana do Číny byla absolutně klíčovou v otázce česko-čínských vztahů. Během této návštěvy totiž prezident ČR uznal celistvost Číny, čímž oficiálně potvrdil slova českého ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka ohledně neoddělitelnosti Tibetu od ČLR (iDnes.cz 2014), sjednání otevření pobočky Bank of China v ČR a uzavření smlouvy o společnosti J&T o strategické spolupráci s čínskou společností CEFC (J&T Banka 2014).

Právě firma CEFC se stala velice významným subjektem na poli česko-čínských vztahů. Ještě v tom samém roce, kdy byla podepsána smlouva mezi CEFC a J&T, se tato šestá největší soukromá firma v Číně zabývající se finančnictvím, energetikou a infrastrukturou, rozhodla investovat do ČR až 19 miliard korun a to například do skláren Moser či výše zmíněné J&T (E15.cz 2014, Hospodářské noviny 2014). Firma, jež si postavila své evropské sídlo v Praze, během následujícího roku pomocí svých investic vstoupila do fotbalového klubu Slavia, pivovarů Lobkowicz Group, Médea Group, Empresa Media a J&T bank AO. Společnost také navýšila svůj podíl v česko-slovenské skupině J&T Finance Group, stala se vlastníkem Martinického paláce v Praze a dostala se tak díky rozsahu svých investic na příčku největšího čínského investora v ČR (Smíšená česko-čínská komora vzájemné spolupráce 2015b). Tyto dohody o spolupráci a investicích byly následně také podpořeny státní návštěvou čínského prezidenta Xi Jingpinga v roce 2016 (Parlamentní listy 2016).

4. Ekonomická strategie ČR

Společně se vstupem ČR do EU byl splněn jeden z hlavních zahraničně-politických cílů české vlády a MZV se spolu s MPO připravovalo na nadcházející změnu ekonomické, politické a exportní strategie. Členstvím v EU získala ČR lepší pozici v otázkách mezinárodních politických a ekonomických vztahů, zároveň ale také byla nucena, v souladu s podmínkami EU, nově definovat své obchodní priority a přizpůsobit se novým trendům v oblasti zahraničních investic a exportu vzhledem k otevírání nových cest, kde mohla ČR prosazovat své zájmy. Tyto nové koncepty byly kompletovány do Exportní strategie pro období 2006—2010. *“Strategie je zaměřena především na podporu malých a středních firem. Tím, že se svými produkty dokáží úspěšně prosadit v rámci Evropy, mají vystavený jistý certifikát pro předpoklad úspěchu i v dalekém zahraničí,”* (MPO 2006), uvedl ministr průmyslu a obchodu Milan Urban. Další radikální změnou pro exportní strategii bylo rozšíření portfolia, které nově zahrnovalo i vývoz služeb a investice do zahraničí. K těmto plánům měly napomáhat české instituce jako MPO prostřednictvím ZK CzechTrade, ČEB či EGAP. V rámci této strategie byly po evaluaci obchodního potenciálu cílové destinace definovány prioritní země (mimo státy EU, které byly klíčovými státy), kterými byly Rusko, Ukrajina, Bulharsko, Rumunsko, Turecko, Srbsko, Černá Hora a Chorvatsko. Čína se v tomto případě umístila až jako druhotný cíl české exportní strategie, spolu s Indií a Vietnamem (MPO 2006). Tato strategie byla následně prodloužena až do roku 2011.

Strategie pro další léta, a to konkrétně pro období 2012—2020, která je nyní stále v platnosti, navazuje na základní koncepci strategie z předešlých let, ovšem s jednou zásadní změnou. ČR se v tomto případě snaží více orientovat na východní trhy vzhledem k současné *„...zhoršující se euroamerické krizi, která negativně působí na českou ekonomiku,”* (MPO 2012). I když se ČR v otázkách exportu stále většinově orientuje na ostatní země EU, dochází k větší orientaci na země mimo EU a ke změně v jejich klasifikaci. Těch je v této exportní strategii zahrnuto 12, a to konkrétně Brazílie, ČLR, Indie, vzhledem k jejich rychlému růstu, dále pak Irák, Kazachstán, Mexiko, Ruská federace, Srbsko, Turecko, Ukrajina, USA a Vietnam (MPO 2012). K aplikaci nově stanovených cílů opět slouží instituce zahraničních zastupitelských úřadů ČR, včetně ZK CzechTrade, které se počínaje srpnem roku 2012 sjednocují spolu s ZK CzechInvest do jednotné zahraniční sítě MPO (CzechTrade 2016c).

V rámci podpory českého vývozu do Číny, shromažďuje ČR pomocí zastoupení MPO v zahraničí pravidelně aktualizovaný seznam příležitostí pro české exportéry. Kromě vývozních komodit, které mají svůj ustálený každoroční vývoz do Číny, jakými jsou například součásti a příslušenství motorových vozidel, hračky, mikroskopy, telefonní přístroje a další (BusinessInfo.cz 2016a), byly prostřednictvím portálu Businessinfo.cz definovány budoucí příležitosti pro český export. Jedná se o:

- civilní průmysl a letectví, který byl definován jako jeden z rostoucích sektorů v této cílové zemi, vzhledem k tomu, že je Čína jednou z nejrychleji rostoucích trhů pro civilní letectví;
- důlní, těžební a ropný průmysl, jelikož Čína patří k hlavním světovým nalezištím uhlí, zlata a nerostných surovin;
- energetický průmysl, se zaměřením na energeticky úsporné a zároveň ekologicky šetrné technologie;
- ICT, kvůli jeho podpoře centrálních a regionálních vlád;
- sklo, keramika, které patří k tradičním exportním komoditám a těší se dobré pověsti,
- a další (BusinessInfo, 2016b).

Aby byla podpora českého exportu do Číny kompletní, ČR se v rámci výše zmíněných exportních strategií pro roky 2006—2010 a 2012—2020 rozhodla také rozšířit své pole působnosti, a to prostřednictvím otevření nového GK v Chengdu a ZK CzechTrade v Chengdu a Guangzhou. Prostřednictvím těchto zastoupení se tak ČR podařilo rozšířit pole působnosti a pokryla tak oblasti jižní a jihozápadní Číny.

5. Aktivity ZK CzechTrade a GK v provincii Sichuan

5.1. CzechTrade

CzechTrade, neboli Česká agentura na podporu obchodu, je organizací zřízenou dne 1. května 1997 na základě rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu Vladimíra Dlouhého (CzechTrade 2016a), jejímž cílem je podpora rozvoje mezinárodního obchodu, českého exportu a vzájemné spolupráce mezi Českou republikou a zahraničím (CzechTrade 2016b). Pod vedením generální ředitelky Judity Štouračové začala agentura budovat kanceláře v zahraničí. V roce 2000 se v rámci první vlny založily kanceláře v Číně, Egyptě, Francii, Chorvatsku, Polsku, Španělsku, Ukrajině a Velké Británii (CzechTrade 2016c). V následujících letech byly pod střídavým vedením několika generálních ředitelů (Martin Tlapa, Jitka Haubová, Ivan Jukl, Zbyněk Vališ či Radomil Doležal) založeny další zahraničních kanceláře na území Evropy, Středního východu, USA, Kanady, SAE, Jižní Ameriky, Indonésie a Austrálie, byl zřízen internetový portál pro podnikatele BusinessInfo.cz a zaveden systém řízení kvality podle normy ISO 9001:2000 (CzechTrade 2016d). Mimo jiné byly také zavedeny strategie CzechTrade, které v několikaletých intervalech kompletovaly své exportní plány a cíle. Tento vývoj a rozšiřování služeb měl za důsledek zlepšení poskytovaných služeb, efektivnější přístup a rozvoj mezinárodní spolupráce. Nynější exportní strategie (2012–2020) se soustředí na rozvoj konkurenceschopnosti českých malých a středních podniků na zahraničních trzích, diversifikaci vývozu, zvýšení exportu s vyšší přidanou hodnotou, zpravodajství pro export, rozvoj exportu a podporu obchodních příležitostí s ČLR jako jednou z prioritních zemí. Tato strategie se liší od těch předešlých pro roky 2003–2006, jelikož se zaměřuje nejen na činnosti a postupy spojené s exportními procesy, ale také na další navazující politiky (BusinessInfo.cz, 2012). Agentura CzechTrade v říjnu roku 2014 prošla recertifikačním auditem kvality ISO 9001:2008, jejímž držitelem je již od roku 2002 (CzechTrade 2016c).

Jak již bylo zmíněno výše, zahraniční kancelář agentury CzechTrade v Číně byla zřízena mezi prvními. Konkrétně se jednalo o kancelář založenou 1. února 2000 v Šanghaji pod vedením Aleše Červinky. Tento čin započal novou éru budování obchodních vztahů s v té době třetím největším exportérem na světě. Jelikož však zahraniční kancelář v Šanghaji „...nepokrývá(la) ani strategickou, ekonomicky významnou oblast jižní Číny a rovněž ani další, pro obchod a rozvoj průmyslu

perspektivní oblasti — západní centrální části ČLR,“ (MPO 2009) a o Sichuan byl ze stran českých firem velký zájem, Ministerstvo průmyslu a obchodu zařadilo do strategie pro prosazování obchodně-ekonomických zájmů České republiky v Číně v roce 2005 novou položku, a to zřízení další kanceláře CzechTrade v Chengdu nebo Chongqingu (tamtéž). Během následujících dvou let v květnu opravdu došlo k otevření nové kanceláře, a to v té době ve čtvrtém největším čínském městě a správním centru provincie Sichuan, Chengdu. Slavnostního otevření se účastnil náměstek MPO, Martin Tlapa, generální ředitel CzechTrade, Ivan Jukl a zástupci velvyslanectví v Pekingu. Do čela kanceláře byl postaven Ivan Vyroubal (CzechTrade 2007b: 4). Ten byl následně v červnu roku 2012 vystřídán Ladislavem Granerem, který svou pozici zastává až do současnosti (viz příloha č. 1).

Založení ZK CzechTrade v Chengdu figurovalo již v prvopočátku jako velká podpora českých exportérů a přispěla také razantním způsobem k prezentaci ČR na západě Číny. To potvrzuje i Zdeněk Hrdlička ze společnosti Chemoprojekt: *„otevření kanceláře CzechTrade v západní Číně bylo pro nás velmi důležité. I když prosadit se u obchodních partnerů musíme sami, vládní proexportní agentura je velmi důležitý kontaktní bod a pomáhá otevírat dveře. Čína je obrovská a kanceláři CzechTrade bychom zde potřebovali i víc,*“ (CzechTrade 2007a: 4).

5.2. GK ČR v Chengdu

Otevření GK ČR v Chengdu bylo zapříčiněno hned několika důvody. Jedním z nich bylo velmi dobře fungující partnerství Středočeského kraje se Sichuanem, v té době již velmi aktivně působící české firmy v Chengdu a důležitost instituce GK při vyjednávání o přímé letecké lince mezi Sichuanem a ČR (viz níže). Rozšíření pole české působnosti právě do západní Číny bylo také podpořeno určitou formou podpory ze strany čínské centrální vlády, a to tzv. “Go West” strategií, jejímž prostřednictvím *„začala [vláda] nabádat své obyvatele a cizince, aby investovali a obchodovali se západní Čínou,“* (viz příloha č. 2). Rozhodnutí o založení GK ČR v Chengdu přišlo v roce 2014, když přijel prezident Miloš Zeman v rámci své státní návštěvy Číny do Chengdu. *„Ten svou cestu zahájil právě v Chengdu, což je už samo o sobě velice symbolické, protože většinou státní návštěvy začínají v hlavním městě. Tam prezident Zeman oznámil, že ČR otevře v Chengdu GK, což potvrdil následně i v Pekingu,“* (tamtéž).

Následně dne 24. března roku 2015 uskutečnil Tomáš Kryl, tehdejší zástupce náměstka ministerstva zahraničních věcí, návštěvu města Chengdu, při jejíž příležitosti se setkal s viceguvernérem provincie Sichuan, Zhong Mianem (MZV 2015). Během této návštěvy došlo k několika diskuzím na téma spolupráce mezi ČR a touto provincií, prohloubení spolupráce Sichuanu se Středočeským krajem, podpoře obchodních a ekonomických vztahů a v neposlední řadě také k debatě na téma přímého leteckého spojení mezi Chengdu a Prahou (bendibao.com 2015). Nejdůležitějším tématem hovoru bylo ovšem založení GK ČR v Chengdu, plánované na září téhož roku. GK byl předurčen k rozvíjení hlubší spolupráce mezi ČR a Sichuanem spolu s v té době již existující zahraniční kanceláří CzechTrade. Tomáš Kryl se zároveň nechal slyšet, že založení GK v Sichuanu je jedním z největších výsledků výše zmíněné návštěvy českého prezidenta Miloše Zemana této provincie v říjnu roku 2014 (nbd.com.cm 2015).

Ještě ten samý rok na začátku září byla ohlášena delegace šedesáti vládních a obchodních zastupitelů do provincie Sichuan spolu se středočeským hejtmanem, Milošem Peterou a Janem Kohoutem, spolupředsedou Sečuánsko-české rady pro ekonomickou a obchodní spolupráci, kteří zde podepsali oficiální listinu o plánovaném prohloubení vztahů mezi Českou republikou a provincií Sichuan (scol.com.cn 2015). Následně byl dne 8. září oficiálně otevřen GK ve středu města Chengdu (Středočeský kraj 2015). Tato událost byla mimo jiné důležitým mezníkem v české zahraniční politice, jelikož se *„...jedná o jediný generální konzulát v celém světě, který Česká republika*

v letošním roce otevřela, což ukazuje, jak důležité jsou pro Českou republiku diplomatické i obchodní vztahy s Čínou,“ (CzechTrade 2015), jak uvedl tehdejší náměstek ministra zahraničních věcí Lukáš Kaucký.

GK byl ode dne svého zřízení pouze spravován příslušnými úředníky. Situace se ovšem změnila na začátku roku 2016, kdy byl do funkce generálního konzula jmenován Zbyněk Noha, který do svého zvolení do čela GK zastával funkci zástupce českého velvyslance v Číně (Novinky.cz 2015). Pod jeho vedením bylo hned na konci prvního měsíce roku 2016 oznámeno oficiální zahájení vízové a konzulární činnosti GK v Chengdu, které tak umožňovalo nabírání vízových žádostí o schengenská víza do ČR. Následně o pár týdnů později, byla za účelem usnadnění celého procesu vyřizování víz otevřena další vízová centra v Chengdu, Chongqingu a Kunmingu. *„Lidé tak nemuseli jezdit do Chengdu, ale mohli si prostřednictvím společnosti podat žádost třeba v Kunmingu, která se následně poslala do Chengdu. Když bylo vše v pořádku, tak se pas s vízem poslal zpátky a vše bylo vyřízeno. Vízové centrum v Chengdu figurovalo jako rozšíření pole působnosti, kdy si lidé mohli vybrat, jestli chtějí podat žádost na GK nebo na vízovém centru,*“ říká Zbyněk Noha, nyní již bývalý generální konzul v Chengdu (viz příloha č. 2).

5.3. Aktivity z období do roku 2012

Jak již bylo zmíněno výše, zájem českých firem o tuto provincii byl natolik velký, že kancelář CzechTrade v Šanghaji neměla kapacity na to, aby těmto společnostem vycházela vstříc. Zájem Čechů o tuto stále více prosperující provincii pravděpodobně odstartovaly aktivity Středočeského kraje, jelikož akce EU-China Partenariat, která se konala v listopadu roku 2006, se účastnilo na dvacet českých firem. V reakci na tento zájem byla proto založena nová zahraniční kancelář CzechTrade v Chengdu, která v rámci svého otevření zároveň s MPO uspořádala Národní výstavu ČR v Chengdu, konanou v rámci 8. ročníku hospodářského a obchodního veletrhu západní Číny 2007 (The 8th Western China International Economy and Trade Fair). Tato expozice zahrnovala několik stánků, které reprezentovaly české instituce MPO ČR, CzechTrade a CzechTourism. Mimo jiné se této výstavě účastnilo třicet pět českých firem a podnikatelských asociací, jako například Svaz průmyslu a dopravy ČR, Hospodářská komora Vysočina, Svaz výrobců a dodavatelů strojírenské techniky, Česká dobývací technika, další vývozci nestrojírenského zboží a společnosti z oblasti marketingu,

obchodu a služeb (MPO 2007). Národní výstava ČR poskytovala možnost expozice pro české firmy zcela zdarma, i proto byl zájem o účast obrovský. Právě přítomnost desítek českých podniků a institucí zajistila velkolepost prezentace ČR, která tak výrazně napomohla k propagaci nově otevřené kanceláře CzechTrade. Veletrhu a české prezentace se účastnila také delegace ČR. Jelikož ministr průmyslu a obchodu ČR Martin Říman musel vzhledem k mimořádnému zasedání vlády zrušit odlet a k delegaci se připojil až během oficiální návštěvy v Pekingu, byla česká strana vedena náměstkem ministra Martinem Tlapou. Ten se rovněž účastnil slavnostního otevření zahraniční kanceláře CzechTrade (MZV 2007).

Čínská vláda si již po několika letech svého intenzivního rozvoje začala uvědomovat vážnost znečištění životního prostředí a ovzduší. Technologie na jejich ochranu se tudíž jevila jako jedna z nejperspektivnějších odvětví obchodu a jako šance pro české exportéry. Kancelář v Chengdu proto dne 17. října 2007 zorganizovala prezentaci českého průmyslu obnovitelných zdrojů energie, které se účastnilo více jak padesát českých firem z tohoto oboru. Byla zde přítomna například firma TEDOM, zaměřující se na výrobu kogeneračních jednotek a motorů na bioplynu, úzce spolupracující s také přítomnou společností Vítkovice, a.s. na dodávce technologií na využití bioplynu, která si na čínském trhu již vydobyla silné postavení v strojírenském průmyslu a v Číně se podílí z 30 % na dodávkách zalomených hřidelů (CzechTrade 2007b: 6–7). Semináře se účastnily také společnost Chemoprojekt zprostředkávající generální dodávky organických a anorganických chemických látek, HYDROVIT, biologická čistírna odpadních vod a ENECORE Carbon, společnost zabývající se aktivitami za ochranu životního prostředí a snižování emisí (CCPIT Sichuan 2007). Zde na prezentaci také, jako příklad pro budoucí spolupráci, ředitel Úřadu na ochranu životního prostředí v provincii Sichuan Li Heyi uvedl, pětiletý plán provincie zaměřující se na velké ekologické projekty spojené hlavně se znečištěním vod a ovzduší (CzechTrade 2007).

Rok 2008 znamenal pro ekonomickou spolupráci mezi ČR a provincií Sichuan další úspěch. Jednalo se konkrétně o účast kanceláře CzechTrade a pěti českých firem (Vítkovice, TEDOM, Ferrit, TOS Varnsdorf/TOS Kunming a CTR group a.s.) (MZV 2008) na Konferenci investic a spolupráce mezi EU a Sichuanem (EU-Sichuan Investment & Cooperation Conference), která probíhala ve dnech 25. — 27. října (The European Union Chamber of Commerce in China 2008) a následně na navazujícím 9. ročníku Hospodářského a obchodního veletrhu západní Číny (The 9th Western China

International Economy & Trade Fair), který probíhal až do 30. října (WCIF 2016). Na tomto veletrhu se Česká republika prezentovala pomocí tzv. Joining hands with Europe, společného projektu s některými dalšími zahraničními kanceláři zemí EU, a to Slovenskem, Polskem, Běloruskem, Ukrajinou, Německem a Itálií. Během těchto dvou událostí došlo k další úspěšné prezentaci ČR v provincii Sichuan, utužování starých a vytváření nových kontaktů s potenciálními obchodními partnery, ale také s vedením provincie či hlavního města Chengdu, sichuanským podnikatelským sektorem CCPIT Sichuan a další (MZV 2008). Další důležitou událostí bylo rozšíření v Číně již existující sítě Home Credit China společnosti PPF právě do Chengdu (Fürst 2009: 275).

Kancelář CzechTrade v tomto roce také zaznamenala velký úspěch v oblasti obchodních vztahů mezi ČR a provincií Sichuan. Jednalo se konkrétně o společnost Ferrit, která právě díky spolupráci s kanceláří CzechTrade v Chengdu vyvezla do Číny svých 5 důlních lokomotiv (Prosperita.cz 2008) a následně zvítězila v soutěži o dodávku lokomotiv do pobřežní provincie Shangdong v hodnotě 1 milionu eur (v roce 2011 se hodnota objemu vyšplhala až na 5 milionů eur) (CzechTrade 2011). Dalším úspěchem bylo úspěšné založení tzv. join venture společnosti TOS Varnsdorf s čínskou firmou TOS Kunming Machine Tool na výrobu obráběcích strojů (tamtéž). Obě firmy tak díky asistenci kanceláře CzechTrade v Chengdu započaly svou kariéru v Číně, která v následujících letech přinesla mnoho úspěchů.

V roce 2009 vzájemná spolupráce mezi ČR a provincií nezaznamenala žádné větší úspěchy. S výjimkou jediné naplánované výstavy pod záštitou CzechTrade, a to Water Supply & Drainage And Water Treatment Exhibition, konaná ke konci března roku 2009, organizovaná pro společnosti s průmyslem v oboru vody, odpadů, životního prostředí a strojírenství. Následně ten samý rok v září proběhl, tentokrát na brněnském Výstavišti, seminář zaměřující se na prezentaci CCPIT v oblasti Chengdu (Ekonom.cz 2009), který byl zorganizován v rámci sérií příprav českých firem pro export do zahraničí.

5.4. Aktivity z období let 2012 až 2015

V červnu roku 2012 byl Ivan Vyroubal, ředitel CzechTrade v Chengdu, nahrazen Ladislavem Granerem, který svou pozici zastává do nynější doby. Ten relativně razantním způsobem změnil pole působnosti této zahraniční kanceláře. Česká republika měla v té době v Číně již vybudovanou skvělou pověst exportéra v oboru strojírenství a důlní technologie se špičkovou kvalitou. Za účelem rozšíření českého portfolia na

sichuanském trhu, se kancelář CzechTrade začala zaměřovat na aktivity orientované k jinému odvětví, a to konkrétně k českému letectví. „...chtěl [jsem] něco atraktivnějšího a živějšího. Proto jsem mimo základních aktivit strojírenství a důlního průmyslu začal tlačit všeobecné letectví. Uskutečnilo se několik jednání v Sichuanu, ale nikdo nás nebral vážně. Proto jsme spolu s panem Fridrichem, obchodním radou na ambasádě v Pekingu, začali přemýšlet jak českému letectví pomoci,“ říká Ladislav Graner, současný ředitel ZK CzechTrade v Chengdu (viz příloha č. 1). Na základě tohoto popudu byl vytvořen kompletní několikastránkový katalog českého leteckého průmyslu, který zahrnoval téměř vše, co mohla ČR v tomto oboru nabídnout. Po téměř roční přípravě, která zahrnovala i podepsání memoranda porozumění mezi zahraničním zastoupením MPO v Chengdu a EUPIC Chengdu o záměru propojení českých a čínských subjektů v rámci následující spolupráce, byl v období 21. až 23. října roku 2013 uspořádán první Český letecký seminář v rámci podnikatelského a technologického veletrhu EU-China Business & Technology Cooperation Fair, který sloužil jako prezentace českých firem. Podle MZV byl seminář organizován „...jako reakce na postupné otevírání čínského vzdušného prostoru, razantní zvyšování koupěschopné poptávky na čínském trhu a zájem o spolupráci se zahraničními subjekty,“ (Hospodářské noviny 2013a). V rámci této výstavy bylo také poprvé v historii prezentováno letadlo české výroby. Konkrétně se jednalo o exemplář letadla TL-2000 Sting 4 společnosti TL-Ultralight. Českého semináře, organizovaného za pomoci velvyslanectví ČR v Pekingu a agentury CzechTrade v Chengdu, se účastnilo dohromady 18 českých firem, náměstek ministra průmyslu ČR Milan Hovorka, viceprezident asociace LAA ČR Jan Fridrich, který přispěl přednáškou o historii a současnosti českého leteckého průmyslu a Michal Markovič, který přednášel o výcviku českých pilotů (LAA ČR 2013). „Výstava způsobila tak obrovský šok, a ještě větší pozitivní ohlas, že jsme byli na předních stranách všech novin. S tím se také pojilo více aktivit, komunikací, konferencí, delegací do Sichuanu a do České republiky a zapojila se i ambasáda. Dostáli jsme té úrovně, že kdykoliv se zmíníte o leteckém průmyslu, lidem v Číně se vybaví Česká republika,“ říká Ladislav Graner (viz příloha č. 1).

Tato prezentace českého letectví přilákala mnoho pozornosti a razantně přispěla ke spolupráci ČR s provincií Sichuan. Velice důležitou událostí, která na tuto výstavu navazovala, bylo setkání s Li Ganem, prezidentem China Council for the Promotion of International Trade — Sichuan Council, který vyjádřil svůj zájem o oficiální návštěvu čínských společností na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně během následujícího roku 2014 (Hospodářské noviny 2013b). Dále se také, spolu s Chengdu

Modern Logistic Development Bureau, poprvé projednávala možnost zavedení přímé letecké linky mezi Prahou a Chengdu (tamtéž).

Na začátku roku 2014, a to ve dnech 28. — 31. března, se v Chengdu uskutečnil 90. ročník mezinárodního China Food & Drinks Fair, který se specializuje na oblast potravinářského průmyslu. Za asistence zahraničního zastoupení MPO v Chengdu a agentury CzechTrade byla vytvořena česká expozice o šesti českých potravinářských firm. Jednalo se konkrétně o firmy Bluetouch, Smetanová cukrárna Vinařství Ludwig, Weinmarket, Rodinný pivovar BERNARD, který na veletrhu prezentoval také produkty Karlovarské Minerální Vody, produkty Mattoni, Aquila a Ludevít Horvath — Muzeum Speculum Alchemiae (BusinessInfo.cz 2014). Na veletrhu byla zároveň pomocí agentury CzechTourism prezentována ČR jako turistická destinace. Tato expozice byla ze strany CzechTrade také doplněna o organizaci B2B jednání, vyhledání, oslovení a předání materiálů v čínském jazyce a zvaní potenciálních partnerů (tamtéž).

V září téhož roku došlo k již výše zmíněné plánované delegaci sichuanských firem na strojírenském veletrhu pořádaném na brněnském Výstavišti. Pod taktovkou agentury CzechTrade měli čínští obchodníci první příležitost být svědkem českého strojírenství v jeho samotném rodišti, zatímco české firmy tak získaly možnost prezentace svých produktů na domácí půdě, a započaly tak spolupráci s touto rychle se rozvíjející oblastí západní Číny.

Zároveň, ani ne o měsíc později, se na oficiální pozvání čínské hlavy státu Xi Jinpinga, konala návštěva prezidenta ČR Miloše Zemana do Číny. Tato státní návštěva začala právě v Sichuanském hlavním městě Chengdu, kde Zeman přednesl zahajovací projev na Západočínském mezinárodním veletrhu. U příležitosti tohoto oficiálního setkání podepsal hejtman Středočeského kraje Miloš Petera na zahájení veletrhu další významné dohody. Jednalo se o Dohodu o prohloubení spolupráce mezi Středočeským krajem a provincií Sichuan spolu s guvernérem provincie Weiem Hongem, Dohodu o spolupráci kraje se společností Changhong, která se zavázala investovat půl miliardy korun do dalšího rozvoje své továrny v ČR a výzkumného centra ve Středočeském kraji. Posledním dokumentem byla Dohoda o spolupráci Nymburka s městem Mainyang (Středočeský kraj 2014). Hejtman se mimo jiné také vyjádřil k následujícím plánům Středočeského kraje, a to tak, že: *„Kromě společného úsilí k otevření pravidelných přímých osobních a nákladních letů mezi Chengdu a Prahou chceme podpořit i vznik generálního konzulátu ČR v desetimilionovém městě Chengdu, což napomůže přímé komunikaci mezi provincií Sichuan a Středočeským krajem. Budeme rovněž*

spolupracovat v oblasti všeobecného letectví, zaměříme se na zvýšení spolupráce v oblasti investic, vědy a techniky, financí, kongresů, výstav, cestovního ruchu a zdravotnictví,“ (tamtéž). Česká výstava, organizovaná kanceláří CzechTrade v Chengdu za podpory místní vlády a organizace EUPIC, zahrnovala prezentaci největších českých firem, jako například Home Credit skupiny PPF Group, společnosti nabízející spotřebitelské úvěry v Chengdu a v jiných čínských oblastech, biotechnologická firma Sotio, Škoda Auto, firmy prezentující tradiční české sklo, potravinové výrobky či hudební nástroje. Nejvíce pozornosti a prostoru získalo opět české letectví, a to tzv. A-Z řešení (ucelená nabídka řešení pro Čínu v oblasti všeobecného letectví, infrastruktury letišť, tréninku pilotů, výroby letadel, až po opravy a údržbu, záchranné letectví a legislativu, včetně certifikace) (Velvyslanectví ČR v Pekingu 2014).

5.5. Aktivity z období od roku 2015

V roce 2015 se tradičně konal další, tentokrát 92. ročník již výše zmíněného Food & Drink Fair, které opět dával příležitost českým exportérům prezentovat své výrobky a služby na jednom z největších potravinovém veletrhu v Číně. Větší pozornost ovšem připoutal zářijový veletrh The 3rd China (Mianyang) Science and Technology City International Hi-Tech Expo ve městě Mianyang. Na této události se ČR prezentovala prostřednictvím svých letadel, vozů značky Škoda, pivovaru Budvar a dalších českých společností z oboru leteckého a vědeckého průmyslu. Z českých firem, které se podílely na tomto veletrhu lze uvést například TL-Ultralight, Direct Fly, Jihlavan Airplanes, Shark Aero, FAIR, PBS Velká Bíteš, Nirvana, TOS Kunming, TOS Kuřim a další, které byly aktivně podporovány LAA ČR, SCAAA, AIRZONE TV a ZK CzechTrade Chengdu (AirZone.cz 2015). V průběhu toho významného veletrhu došlo k podepsání několika smluv, a to dohody o spolupráci mezi Technologickou Agenturou ČR a Sichuan Investment and Promotion Bureau či smlouvy o spolupráci mezi PBS Velká Bíteš a Sihuan Mianyang Minshang Industry Group Co. Ltd (GK ČR v Chengdu 2015). Na této konferenci pronesl svůj proslov také současný poradce prezidenta ČR Miloše Zemana a bývalý ministr zahraničních věcí ČR Jan Kohout a člen prezidia Technologické Agentury ČR Vladimír Kebo (China-CEEC Business Council 2015). Před začátkem tohoto veletrhu došlo v Chengdu k dalšímu jednání mezi Janem Kohoutem a představiteli Sichuan airlines ohledně zavedení přímé letecké linky mezi Prahou a Chengdu, na které se agnažoval i nově otevřený GK ČR v Chengdu (GK ČR v Chengdu 2015). GK v případě zřízení leteckého spojení hrál velmi důležitou roli, což potvrzuje i Zbyněk Noha: „...instituce tohoto typu byla velmi důležitým bodem a argumentem při jednání o přímé letecké lince. Sichuan Airlines uvažovaly o založení přímé linky do jednoho z evropských velkoměst a nakonec se rozhodly pro Prahu. Jedná se o první a dosud jedinou přímou linku Sichuan Airlines do Evropy a je velkým úspěchem české diplomacie, že aerolinka zvolila právě Prahu,“ (viz příloha č. 2).

O pár měsíců později došlo k oficiálnímu potvrzení a podepsání smluv o zavedení tohoto přímého leteckého spoje, které bylo slavnostně zahájeno v únoru roku 2016. Na počest prvního shengenského víza vydaného GK ČR v Chengdu a prvního přímého letu z Chengdu do Prahy se v hotelu St. Regis konala slavnostní událost, na které se také prezentovala firma značky PETROF, Budějovický Budvar a Mattoni spolu s nabídkou českých pokrmů. Této slavnosti se mimo jiné účastnil také představitel sichuanské vlády

Cheng Wenhua, prezident sichuanských aerolinek Li Haiying, místostarosta Chengdu Liu Shoucheng a generální konzulové z řad zemí (GK ČR v Chengdu 2016g).

Bezprostředně poté se konal první oficiální let z Chengdu do Prahy, kterým letěl například generální konzul Zbyněk Noha, ředitel ZK CzechTrade Ladislav Garner či víceguvernér provincie Sichuan Liu Jie. Letu se mimo jiné účastnili i zástupci čínských cestovních kanceláří s novináři, a to v rámci projektu zorganizovaného českým zastoupením v Chengdu tzv. FAM trip a Press trip. *„Fam trip je docela běžný způsob, jak nalákat cestovní kanceláře, aby nabízely v balíčcích určitou zemi. Spočívá to v tom, že se zástupci CK pozvou zadarmo do Prahy, zorganizuje se jim program, zajistí doprava, ubytování a další. Výsledkem toho je, že CK zařadí do nabídky i ČR. Funguje to na tom principu, že CK následně nabízí něco, co sami zažily a s čím mají zkušenosti. Press trip spočívá v tom samém, ale jedná se o novináře,“* osvětluje Zbyněk Noha (viz příloha č. 2). A právě díky tomuto „výletu“ si ČR „vybudovala“ skupinu novinářů, kteří byli následně pozváni na 94. ročník Food & Drink Fair, organizovaného za podpory ZK CzechTrade Chengdu a GK ČR v Chengdu, kde měli možnost ochutnat české produkty, jako například Marlenku, české pivo, víno, absint, minerální vody a prohlédnout si výrobky českého sklářství (Sìchuān xīnwén wǎng 2016a).

Následující měsíc v dubnu se generální konzul Zbyněk Noha vydal do provincie Yunnan, který již spadal pod konzulární obvod GK v Chengdu. Na své oficiální návštěvě se setkal s vedením několika institucí provinční vlády v Yunnanu, včetně víceguvernéra této provincie, se kterými jednal o spolupráci zejména s Olomouckým krajem v oblasti obchodu, investic, letectví, technologie, kulturní výměny, vzdělávání a cestovního ruchu (GK ČR v Chengdu 2016e). V rámci své návštěvy zavítal i do strojírenské továrny TOS Kunming Machine Tool či průmyslové společnosti KISC, se kterou jednal o projektu spolupráce mezi ČR a ČLR v oblasti letectví a školení pilotů. Jednání se účastnil i prezident Česko-čínského leteckého spolku a generální manažer největší české pilotní školy F-AIR (tamtéž). *„Každý pilot se totiž musí neustále školit, např. na různé typy letadel, a ti ze Sichuan Airlines by se školili zde v F-AIR, společnosti, která momentálně spolupracuje s KISC Kunming. Sichuan Airlines většinou své piloty posílá do USA či Francie, ale nyní by jezdili do ČR, kde je poměr kvality k ceně lepší,“* dodává Zbyněk Noha (viz příloha č. 2).

Na konci měsíce dubna se konala další významná návštěva, která přispěla k utužení česko-sichuanských vztahů, a tou byla návštěva ředitele Pražské ZOO, Miroslava Bobka. Ten přijel do Sichuanu a do sousední oblasti Chongqing za účelem výměny expertních

zkušeností s důrazem na chov a rozmnožování pand velkých (GK ČR v Chengdu 2016i). Miroslav Bobek za podpory GK ČR v Chengdu navštívil také přírodní pandí rezervaci Wolong, kde jednal o možném půjčení dvou pand pro Pražskou ZOO (viz příloha č. 2).

V červnu roku 2016 došlo k dalšímu prohloubení vztahů mezi Sichuanem a Středočeským krajem, a to formou otevření kanceláře Středočeského kraje v Chengdu. Na této události se opět významně angažoval GK ČR v Chengdu, který celou akci spoluorganizoval. K otevření této kanceláře se vyjádřil i současný poradce prezidenta ČR Jan Kohout, který prohlásil, že tento akt výrazně přispěje ke spolupráci mezi Středočeským krajem a provincií Sichuan (GK ČR v Chengdu 2016j; Středočeský kraj 2016).

Přestože bylo přímé letecké spojení mezi Prahou a Chengdu zřízeno již na začátku roku 2016, až do druhé poloviny téhož roku se jednalo pouze o charterové lety. Počínaje 12. srpnem téhož roku propojila společnost Sichuan Airlines Chengdu s českým hlavním městem přímou leteckou linkou s frekvencí dvakrát týdně. Na tomto úkonu se úzce angažoval GK ČR v Chengdu, který již od otevření své vízové činnosti zaznamenal strmý nárůst žádostí o schengenská víza do ČR, povětšinou za účelem dovolené, obchodu či návštěvy přátel (GK ČR v Chengdu 2016b).

První polovina roku 2016 byla pro obě instituce CzechTrade a GK velice náročná, nicméně obě se již aktivně připravovaly na nadcházející události, které by mohly více vyzdvihnout povědomí o České Republice v Sichuanu. „*Máme v plánu akci pro 500 lidí s 812 lahvemi piva zdarma jako symboliku pro 12. 8., kdy poletí první let mezi Prahou a Chengdu,*“ říká Ladislav Graner v rámci procesu plánování nadcházející akce (viz příloha č. 1). Na začátku září se konala akce pod záštitou GK s názvem Czech Beer and Fly, která byla organizována jako oslava jednoletého výročí od založení konzulátu a oslava založení přímé linky mezi Prahou a Chengdu. „*Jednalo se o open air akci pro 500 lidí, kde se propagovala ČR jako turistická destinace. Do programu byla zařazena různá kulturní vystoupení a podávalo se pivo českých značek, Budějovický Budvar a Primátor,*“ říká Zbyněk Noha (viz příloha č. 2).

Září bylo důležitým měsícem v otázkách česko-čínského obchodu, a to zejména v oblasti letectví. Na konci tohoto měsíce byla totiž slavnostně otevřena továrna na česká letadla v sichuanském městě Zigong (Wǎngyì xīnwén 2016). Slavnostního otevření se účastnil mimo jiné i Jan Kohout, víceguvernér provincie Sichuan Liu Jie, generální konzul Zbyněk Noha, prezident čínsko-českého leteckého spolku Petr Hýl, generální manažer Skyleader Igo Stratil, stranický tajemník města Zigong Li Gang a další

(GK ČR v Chengdu 2016k). Další významnou událostí tohoto měsíce byl i světový veletrh letišť World Routes v Chengdu. Na tomto fóru se prezentovali zástupci více než 300 aerolinek a přibližně 700 letišť, mezi kterými bylo i Letiště Václava Havla. Stánek pražského letiště poutal značnou pozornost vzhledem k celé organizaci, poloze, designu stánku, nabídce českého čepovaného piva a vystoupení českého interpreta beat-boxu. V rámci veletrhu se konala oficiální B2B jednání, neformální networkové akce a zahajovací konference Worl Route Strategy Summit, které se účastnil i generální konzul Zbyněk Noha (GK ČR v Chengdu 2016f).

Říjen, který je velmi důležitým měsícem pro ČR i pro ČLR, vzhledem k významným státním svátkům, znamenal další možnost společných oslav a propagaci vzájemných vztahů. V tomto měsíci se konaly hned tři události spoluorganizované GK ČR a ZK CzechTrade v Chengdu. Tou první byla historicky první oficiální recepce u příležitosti státního svátku vzniku Československa. Událost se významně zapsala do historie aktivit GK ČR v Chengdu a ZK CzechTrade, jelikož se oslav československého státního svátku účastnil i místopředseda ČLPPS provinční vlády Sichuanu Zhai Zhanyi a místopředsedkyně ČLPPS municipální vlády Chengdu Yang Xiaoying (GK ČR v Chengdu 2016a; Sìchuān xīnwén wǎng 2016b). Na akci byl pozván i šéfkuchař Jiří Štíft. Ten přijel na pozvání GK do Chengdu, aby zde zajistil kompletní catering pro slavnostní recepci. „...přijel na čtrnáct dní do Chengdu, kde se nejprve učil vařit čínská jídla a následně vařil česká jídla pro návštěvníky této akce,“ (viz příloha č. 2). Český šéfkuchař se účastnil i navazující druhé události, a to Dnů české kuchyně a piva v Chengdu. Na tuto akci byli pozváni osobnosti „kulinářského“ umění a novináři gastronomických časopisů, čímž rovněž přispěla k zvýšení vizibility ČR v Sichuanu, a to nejen z pohledu gastronomie, ale také hudby. Na slavnosti české kuchyně a piva totiž vystoupil i hudební kvartet „L’Harmonia Ensemble“ české národní hudby, který hostům zahrál českou a čínskou národní hymnu a následně i díla českých i světových skladatelů (GK ČR v Chengdu 2016d, 2016h). Právě tento kvartet vystoupil i na třetí a poslední akci v říjnu. Jednalo se open air koncert vážné hudby, který vzbudil obrovský ohlas, a to zejména kvůli místu, kde se koncert konal. „Z tohoto koncertu byla i reportáž na Sichuan TV, která měla neuvěřitelný dopad, a to zejména díky tomu, že se to konalo venku uprostřed zahrady v japonském stylu, od které do té doby téměř nikdo nevěděl. Původně jsme akci plánovali pro 100 lidí, ale přišlo jich asi 200,“ dodává Zbyněk Noha (viz příloha č. 2).

Již v létě 2016 se nechal slyšet Ladislav Graner: *“Loňský rok jsme zorganizovali expozici letectva v Mianyang, letos se snažíme šokovat českým sklem,”* (viz příloha č. 1). O několik měsíců později, a to v listopadu, se ČR předvedla se svým broušeným sklem na dalším ročníku největšího veletrhu v jihozápadní Číně, WCIF. Český pavilon již tradičně prezentovaný českými nápoji, minerální vodou Mattoni či pivem Litovel, tentokrát představil prezentaci řady sklářských společností — Moser, Crystalite Bohemia, Crystal Bohemia Poděbrady, Halama, Crystalex CZ, Jiří Pačinek Glass a Šenýř Bijoux (GK ČR v Chengdu 2016c; people.cn 2016). I přesto, že jsou výše pořádané akce hlavně o obchodu, slouží významně také k propagaci České republiky. *„V letectví se snažíme propagovat Českou republiku jako značku, jako „trade mark“. To samé děláme i s českým sklem. Nabídku se snažíme diverzifikovat a tím vylepšit propagaci naší země,”* dodává Ladislav Graner (viz příloha č. 1).

Dalším velice zajímavým úkonem ze strany GK byla i oficiální podpora nově vzniklého česko-tibetského pivovaru „Black Yak“, který v listopadu zahájil svou činnost v malém městečku Xinduqiao se oblasti západního Sichuanu (GK ČR v Chengdu 2016h).

Rok 2017 znamenal jednu významnou změnu, a to vystřídání dnes již bývalého generálního konzula Zbyňka Nohy novým generálním konzulem Karlem Šrolem, který svou pozici zastává dodnes. Ten svůj úřad zahájil asistencí GK ČR v Chengdu v rámci pracovní cesty velvyslance ČR v ČLR Bedřicha Kopeckého do Chengdu uskutečněné na konci ledna. Velvyslanec Kopecký se mimo jiné také účastnil semináře pořádaného Industrial Bank ve spolupráci s agenturou CzechTourism, jež měl za cíl podporu turistického ruchu v ČR či jednání, na kterém se shrnula dosavadní velmi úspěšná spolupráce mezi ČR a provincií Sichuan (GK ČR v Chengdu 2017b). Během této návštěvy velvyslanec Kopecký také představil plán aktivit ČR v rámci „Czech Year on Belt and Road 2017“, ve kterém je Sichuan v letošním roce postaven na úroveň čtyř prioritních provincií ČLR pro ČR (tamtéž). Dále se v březnu ve spolupráci GK ČR v Chengdu, ZK CzechTrade v Chengdu a zastoupení CzechTourism v Pekingu uskutečnila konference pod názvem „Discover the Czech Republic“, jež si kladla za cíl zvýšení povědomí o možnostech cestovního ruchu v ČR (Zhōngguó qīngnián wǎng 2017). Konference, na které přednesla zahajovací projev i nová hejtmanka Středočeského kraje Jaroslava Pokorná-Jermanová, byla zorganizována tak, aby na ní plynule navazoval 96. ročník veletrh Food & Drink Fair v Chengdu (GK ČR v Chengdu 2017a). Veletrh, který probíhal již čtvrtým rokem za účasti českým firem, byl nyní postaven jako součást výše zmíněného projektu „Czech Year on Belt and

Road 2017“. V rámci toho projektu organizovaného MZV se počínaje únorem 2017 uskuteční různé veletrhy, fóra, výstavy, exa, workshopy po celé Číně s jasným cílem propagace ČR v ČLR (Smíšená česko čínská komora vzájemné spolupráce 2017).

6. Závěr

Vývoj mezinárodních vztahů je v každém případě ovlivněn politickým směřováním zúčastněných zemí. V otázce česko-čínských vztahů k vývoji, ať pozitivnímu nebo negativnímu, přispívá také ideologický kurs a postoje k různým problematikám. V době komunistické nadvlády v Československu neměla naše země téměř žádnou váhu při určování směru vývoje vzájemných vztahů vzhledem k závislosti na momentálním ideologickém rozpoložení mezi Čínou a SSSR. Po pádu komunismu v Československu a následném rozdělení na Českou a Slovenskou republiku naše země stála na straně aktivních podporovatelů dodržování lidských práv a dalajlamy, především prezidentem Václavem Havlem. To vedlo k výraznému ochlazení vzájemných vztahů až do nástupu prezidenta Václava Klause, který v otázkách zahraniční politiky prosazoval pragmatictější přístup.

K největšímu rozkvětu vzájemných vztahů ČR a ČLR došlo v nedávné minulosti, a to konkrétně v roce 2014, kdy současný prezident Miloš Zeman uskutečnil státní návštěvu ČLR. Na této návštěvě, která započala v Chengdu, stvrdil Zeman uzemní celistvost jedné Číny a došlo k podpisu spolupráce s čínskou šestou největší soukromou společností CEFC.

Ohledně firmy CEFC, a jejích rozsáhlých investic však vzniká mnoho pochybností, které souvisejí s informacemi z českých médií počínaje rokem 2014:

- „*CEFC pomůže zachránit nejstarší český klub (Slavie) před hrozícím konkurzem*“ (Smíšená česko čínská komora vzájemné spolupráce 2015b).
- V případě společnosti Moser se Jaroslav Tvrdík vyjádřil tak, že díky investicím CEFC se během prvního roku bude jednat o „...*obrat v řádech milionů eur,*“ (Hospodářské noviny 2014).
- Prezident Zeman se o investicích CEFC vyjádřil tak, že: „*Celkový objem investovaných prostředků bych v této fázi odhadoval kolem deseti miliard, možná o něco víc. A předpokládáme další investiční vlnu, které se budou účastnit další významné čínské firmy,*“ (E15.cz 2015).

Z těchto prohlášení je patrné, že především ze strany Smíšené česko čínské obchodní komory Jaroslava Tvrdíka a prezidenta Zemana je zjevná snaha pohlížet na tyto investice jako na klíčové pro rozvoj české ekonomiky. Z přístupných zdrojů jde však

o finanční prostředky v pouze „papírové“ podobě a v současné době nedošlo, kromě nákupu firmy Žďas, k žádné reálné peněžní investici (Neovlivni.cz 2017). Některá prohlášení současné politické reprezentace a představitelů tzv. aktivní spolupráce s ČLR proto budí pochybnosti.

O společnosti CEFC, která je v ČR prezentovaná jako šestá největší soukromá čínská firma, jsou na oficiálních internetových vyhledávacích serverech (včetně těch čínských) dohledatelné informace pouze od roku 2014 (baidu.com). Články o společnosti se také objevují, až na výjimky, na neoficiálních stránkách. Také například největší internetová encyklopedie Wikipedia referuje o společnosti pouze ve třech jazycích — čeština, angličtina a čínština (Wikipedia 2017) a pojednává pouze o aktivitách v ČR. Vzhledem k těmto aspektům je tedy na pováženu, zda informace prezentované v ČR se zakládají na pravdě a zda se nejedná o dobře propracovaný podvod.

Celý proces obchodu se zahraničními subjekty vyžaduje určitou adaptaci na jiné kulturní zvyklosti. V případě Číny, která je ve srovnání s Evropou kulturně diametrálně odlišná, je tato adaptace ještě více potřebná. Právě neochota zahraničních obchodníků pozměnit svůj přístup znamená v mnoha případech selhání a značnou finanční ztrátu. ZK CzechTrade v tomto případě figurují jako prostředníci, kteří s touto problematikou pomáhají. Zaměstnanci těchto kanceláří mají značné zkušenosti s kulturně odlišným prostředím a českým obchodníkům tak výrazně ulehčují práci a předcházejí určitým problémům, jakými jsou například podvody. Dalším aspektem, který ještě více ztěžuje obchod s touto zemí je její kulturní odlišnost nejen ve srovnání s Evropou, ale také odlišnost v rámci jedné země. Západní části Číny jsou ve srovnání s východním pobřežím značně „pozadu“ co se týče mezinárodního obchodu a interakcí, a tudíž jsou specifika obchodního procesu a jednání poněkud odlišná.

ZK CzechTrade, založená v Chengdu v roce 2008 znamenala značnou podporu pro české exportéry, kteří v té době již obchodovali s Čínou a snažili se o rozšíření pole působnosti, či pro ty, kteří se k obchodu s Čínou teprve chystali. Vzhledem k čínské mentalitě, která vkládá velkou důvěru státu jako entitě, jsou veřejně organizované akce s podporou jiného státu daleko více vítány než ty privátní. V případě účasti na různých obchodních jednáních či veletrzích je tudíž soukromá prezentace firmy ve srovnání se státním zaštitěním značně těžší. Právě založení další pobočky CzechTrade v Číně znamenalo podporu vlastního státu a obchodníkům v očích čínských klientů dodávala potřebnou garanci. Druhým důležitým aspektem bylo založení pobočky právě

v Chengdu. Chengdu, které by se dalo považovat jako centrum západní Číny, otevřelo Čechům dveře do čínské oblasti, která se v současné době rozvíjí rychleji než světově známé metropole, jako jsou Šanghaj či Peking. Sichuanský trh je ve srovnání s výše zmíněnými městy daleko citlivější na potenciální nabídku, skýtá mnohem větší potenciál, a to zejména z pohledu čínských spotřebitelů. Spotřebitelé pobřežních oblastí jsou na širokou nabídku západních produktů méně citliví, jejich vkus je již ustálený, trh je již přehlčen a možnosti jsou omezené. Spotřebitelé na západě si svůj vkus stále hledají a čeští exportéři se svou nabídkou potravinářských výrobků, českého piva, skla a další tak mají skvělou příležitost, jak proniknout na tento rozsáhlý trh. Místní trh má totiž ještě stále mnoho „mezer“, které mohou být zaplněny právě českým zbožím. Trh západní Číny ovšem také skýtá určité problémy, se kterými by se obchodníci na východním pobřeží neselekali. Jak zmínil ředitel ZK CzechTrade v Chengdu Ladislav Graner, jednání sichuanských obchodníků je oproti těm z Šanghaje a Pekingu „...volnější, ležérnější a pomalejší,“ a v některých případech tento styl chování obchodníky odradí (viz příloha č. 1). Také je zde „vysoká nevybavenost anglického jazyka, celá oblast je tradičnější a vše trvá déle,“ (tamtéž). Zahraniční zastoupení ČR v Chengdu tudíž velice pomáhá českým obchodníkům s adaptací na toto prostředí a poskytuje asistenci v průběhu celého procesu.

ZK CzechTrade se na začátku svého působení koncentrovala zejména na české strojírenství a uhelný průmysl, který si v Číně velmi rychle vydobyl dobrou pověst. Jak již bylo zmíněno výše, ČR v tomto ohledu zažila mnoho úspěchů (např. firmy Žďas, Chemoprojekt, Vítkovice, Ferrit). V roce 2012, kdy došlo ke změně vedení ZK, se začaly aktivity orientovat více na spotřebitelské zboží a letectví. Právě CzechTrade se současným vedením se výrazným dílem také angažovala na založení GK ČR v Chengdu, který znamenal další oficiální podporu pro české exportéry a všeobecnou propagaci naší země v této oblasti Číny. Navíc, vzhledem k rozšíření pole působnosti GK do dalších provincií, výrazně zvýšilo vizibilitu země, vzrostla poptávkách po schengenských vízech do ČR, a tím pádem došlo i k posílení turismu. ZK Czech Trade a GK ČR se svými aktivitami také podílí na podpoře českého exportu do Číny a celkové konkurenceschopnosti českých firem na sichuanském trhu.

Čínská společnost, jako společnost s vysokým stupněm nedůvěry, vkládá větší důvěru ve stát a jeho oficiální zastoupení. V Chengdu bylo státní zastoupení až do roku 2015 pouze jedno, a to ZK CzechTrade. Vybudování vztahů s místními úřady bylo tedy, v poměru s východními oblastmi, na které se ČR ve své zahraniční politice orientovala,

komplikovanější. To potvrzuje i Ladislav Graner: „...*na ostatních pobočkách vždy měli ambasádu či konzulát, o které se mohli opřít. V Chengdu se otevřel konzulát teprve minulý rok. Proto jsme si museli vybudovat dobré vztahy s místními úřady,*“ (tamtéž). Otevření GK ČR v Chengdu tedy znamenalo další posílení českého vlivu v této oblasti, podporu pro české občany, snadnější komunikaci s úřady a figurovalo jako další důležitý opěrný bod.

Po výše uvedeném výčtu různých aktivit lze s jistotou tvrdit, že obě instituce se skutečně výrazně podílejí na propagaci ČR, českých produktů a služeb, české kultury a přispívají k rozvoji vzájemných vztahů (např. se Středočeským krajem). Konkrétním příkladem jejich úspěchů je i nově zřízená přímá linka mezi Prahou a západní Čínou, která umožnila další posun ve spolupráci mezi ČLR a ČR, a to zejména v oblasti cestovního ruchu, výměny studentů, obchodu a kultury. Dále se pak ZK CzechTrade a GK ČR v Chengdu účastnily na jednání se sichuanskými partnery o spolupráci na výcviku pilotů, výrobě letadel a dalších aktivit ve sféře letectví a přispěly tak k vybudování pověsti ČR jako špičky v této oblasti. V neposlední řadě se tyto organizace také podílejí na organizaci mnoha dalších neoficiálních akcí pro Čechy žijící v Sichuanu a blízkém okolí, a přispívají tak k utváření české komunity v tomto výrazně kulturně odlišném prostředí.

Je jisté, že další působení těchto dvou „průkopníků“ je v současné době velmi úspěšné, ale do budoucna velmi problematické nejen díky složitosti tržního prostředí, odlišnostem v kulturách jednotlivých zemí, ale i politickému vlivu, který má v těchto oblastech i po zkušenostech z let minulých, bezesporu významný, ne-li rozhodující vliv.

Resumé

The aim of this bachelor thesis is to analyse the activities of the CzechTrade organisation and the Consulate General of the Czech Republic in Chengdu in the province of Sichuan, and their possible influence on the development of the current trade relations between the Czech Republic and the People's Republic of China. The choice of this topic is based on my interest in this issue and on my own experience as an intern at the CzechTrade organisation during my stay in this province in 2015 and 2016.

The first part of this thesis briefly describes the development of the Czechoslovak/Czech-Chinese relations since the establishment of the Czechoslovakia in 1918, followed by the summary of the Czech Republic's economic strategy toward the People's Republic of China. The second part is dedicated to the organisation itself, its branch in Sichuan and the Consulate General of the Czech Republic in Chengdu. Part of this section includes an analysis of the activities contributing not only to the promotion of the Czech companies operating here but also of the Czech Republic itself.

This thesis uses information from the documents on the Czechoslovak and Czech foreign policy of the Ministry of Foreign Affairs, the Export strategy of the Czech Republic, academic publications and the Consulate General of the Czech Republic in Chengdu websites.

Key words: CzechTrade, Consulate General, Czech Republic, PRC, China, Sichuan, Chengdu, trade, cooperation

Seznam použité literatury a zdrojů

Knižní publikace:

- BAKEŠOVÁ, Ivana, 1997. *Československo - Čína 1918 — 1949*. Brno: vlastním nákladem. ISBN - .
- ČESKOSLOVENSKÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA, 1990. *Společná výzva tibetského dalajlamy a prezidenta ČSSR (4. 2. 1990)*. FMZV ČSSR.
- ČESKOSLOVENSKÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA, 1991. *Novoroční projev prezidenta ČSSR Václava Havla pronesený v čs. televizi a čs. rozhlasu, 1. 1. 1991*. Praha: FMZV.
- FAIRBANK, John K.; MACFARQUHAR, Roderick, 1991. *The Cambridge History of China, Volume 15. The People's Republic*. Cambridge University Press. 445 s. ISBN 978-0521243377.
- FEWSMITH, Joseph, 2001. The Political and Social Implications of China's Accession to the WTO. *The China Quarterly*. 167(167). s. 576—591.
- FÜRST, Rudolf; TESAŘ, Filip, 2013. *China's Comeback in Former Eastern Europe*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 280 str. ISBN 978-80-87558-17-1.
- FÜRST, Rudolf, 2010. *Česko-čínské vztahy po roce 1989*. Karolinum. 147 str. ISBN 978-80-246-1653-7.
- KOŘAN, Michal, 2009. *Česká zahraniční politika 2008*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 395 str. ISBN 978-80-86506-78-4.
- KOŘAN, Michal, 2010. *Česká zahraniční politika 2009*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 378 str. ISBN 978-80-86506-89-0.
- KOŘAN, Michal, 2011. *Česká zahraniční politika 2010*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 383 str. ISBN 978-80-86506-95-1.
- KOŘAN, Michal, 2012. *Česká zahraniční politika 2011*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 379 str. ISBN 978-80-87558-05-8.
- KOŘAN, Michal, 2013. *Česká zahraniční politika 2012*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 354 str. ISBN 978-80-87558-12-6.
- KOŘAN, Michal, 2014. *Česká zahraniční politika 2013*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 471 str. ISBN 978-80-87558-19-5.
- Prohlášení Poslanecké sněmovny u příležitosti 49. výročí povstání v Tibetu, 19. 3. 2008. *Česká tisková kancelář*.
- SKŘIVAN, Aleš, Jr, 2007. Projekt Šen-tchou. *Ekonomická revue*, 10,(4), str. 77—88.

SKŘIVAN, Aleš, Jr, 2011. Czechoslovak Economic Relations with the People's Republic of China during the Ideological Schism from 1960 to 1979: A Study from the Czechoslovak Point of View. *Oriental Archive*. 79. str. 313—329.

TRHLÍK, Zdeněk, 1985. *Československo-čínské vztahy I*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 246 str.

TRHLÍK, Zdeněk, 1985. *Československo-čínské vztahy III*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů.

Internetové zdroje:

bendibao.com, 2015. 2015 年 9 月捷克驻成都总领事馆将开馆 [online].

[cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://cd.bendibao.com/news/2015325/70008.shtm>

BusinessInfo.cz, 2012. *Exportní strategie České republiky pro období 2012 až 2020* [online]. [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/exportni-strategie-cr-2012-az-2020-7148.html#!&chapter=1>

Businessinfo.cz, 2014. *Zpráva z účasti na zahraničním veletrhu 90th China Food & Drinks Fair* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/zpravodajstvi-pro-export/kalendar-akci/akce/90th-china-food-drinks-fair-1918.html>

BusinessInfo.cz, 2016a. *Čína: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR* [online]. [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/cina-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr-19054.html>

BusinessInfo.cz, 2016b. *Čína* [online]. [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/app/content/files/mzv-mapa-globalnich-oborovych-prilezitosti/cina.pdf>

BusinessInfo.cz, 2017. *Exportní strategie České republiky pro období 2012 až 2020* [online]. [Cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/exportni-strategie-cr-2012-az-2020-7148.html#!&chapter=1>

CCPIT Sichuan, 2016. 捷克新能源研讨会在蓉召开 [online]. [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://ccpit-sichuan.org/newshow.aspx?mid=18&id=912>

China Council for the Promotion of International Trade Sichuan Council, 2007. 捷克新能源研讨会在蓉召开 [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://ccpit-sichuan.org/newshow.aspx?mid=18&id=912>

China-CEEC Business Council, 2015. *Newsletter no. 4* [online]. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.bcouncil.org/attachments/article/18/Newsletter%20No.4%20-%20China-CEEC%20Business%20Council.pdf>

CzechTrade, 2007. *Trade review; časopis pro zahraniční obchod agentury CzechTrade* [online]. 3/2007, 20 str. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: https://www.czechtrade.cz/d/documents/01/4-nase-sluzby/4-9-informace-materialy-ke-stazeni/4-9-3-klientsky-casopis-trade-review/Trade-review-c-3_2007.pdf

CzechTrade, 2007. *Trade review; časopis pro zahraniční obchod agentury CzechTrade* [online]. 6/2007, 20 str. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: http://www.czechtrade.cz/d/documents/01/4-nase-sluzby/4-9-informace-materialy-ke-stazeni/4-9-3-klientsky-casopis-trade-review/Trade-review-c-6_2007.pdf

CzechTrade, 2013. *Exportní úspěchy našich klientů: Čína otevírá nebe pro soukromé lety, poptávka je po letadlech i servisu* [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://sanceprofirmy.cz/o-czechtrade/reference/czechtrade-media/cina-otevira-nebe-pro-soukrome-lety-poptavka-je-po-letadlech-i-servisu-23-7-2013/>

CzechTrade, 2015. *Středočeši otevřeli český konzulát v Číně* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <https://www.czechtrade.cz/media/czechtrade-media/monitoring/stredoces-i-otevrel-i-cesky-konzulat-v-cine>

CzechTrade, 2016a. *Povinné informace* [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <https://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/zverejnovane-informace/povinne-informace>

CzechTrade, 2016b. *Představení CzechTrade* [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <https://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/predstaveni>

CzechTrade, 2016c. *Historie agentury* [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <https://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/predstaveni/historie-agentury>

CzechTrade, 2016d. *Poslání a Strategie* [online]. [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <https://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/predstaveni/poslani-a-strategie>

Česká televize, 1989. *Prezidentem ČSSR se stal místo Gustáva Husáka Václav Havel* [online]. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10195164142-vypravej/bonus/8269-prezidentem-cssr-se-stal-misto-gustava-husaka-vaclav-havel>

Česko-čínská společnost. *Historie Česko-čínské společnosti* [online]. [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.ccszol.net/dejiny.php>

Ekonom.cz, 2009. *Prestižní veletrh krizi navzdory* [online]. [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://ekonom.ihned.cz/c1-38283780-prestizni-veletrh-krizi-navzdory>

EU Chamber of Commerce in China, 2008. *EU-Sichuan Investment & Cooperation Conference* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: http://www.europeanchamber.com.cn/en/working-group-news/949/eu_sichuan_investment_cooperation_conference

E15.cz, 2014. J&T nestačí. *Čínská CEFC zdvojnásobí své investice v Česku* [online]. [cit 2017-04-25]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/domaci/ekonomika/j-t-nestaci-cinska-cefc-zdvojnasi-sve-investice-v-cesku-1142977>

E15.cz, 2015. Deset miliard, odhladl Zeman hodnotu první vlny čínských investic v Česku [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/domaci/politika/deset-miliard-odhadl-zeman-hodnotu-prvni-vlny-cinskych-investic-v-cesku-1224778>

E15.cz, 2016. *Čínská Changhong otevřela v Nymburku po montovně i vývojové centrum* [online]. [Cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://e-svet.e15.cz/it-byznys/cinska-changhong-otevrela-v-nymburku-po-montovne-i-vyvojove-centrum-1292073>

FM PRC, 2012. *Premier Wen Jiabao Meets with Leaders of Romania and Other Central, Eastern European Nations* [online]. [Cit. 2017-03-21]. Dostupné z: http://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/topics_665678/wjbispg_665714/t927691.shtml

GK ČR v Chengdu, 2015. *Česká účast na mezinárodním veletrhu EXPO Mianyang – Sichuan* [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/obchod_a_ekonomika/ceska_ucast_na_mezinarodnim_v_eletrhu.html

GK ČR v Chengdu, 2016a. *Chengdu slavilo český svátek velkou recepcí* [online]. [cit 2017-04-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/novinky_a_udalosti/chengdu_slavilo_cesky_statni_svat_ek.html

GK ČR v Chengdu, 2016b. *Chengdu s Prahou spojuje přímá letecká linka* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/novinky_a_udalosti/chengdu_s_prahou_spojuje_prima_letecka.html

GK ČR v Chengdu, 2016c. *Český pavilon zážil nejen broušným sklem na největším veletrhu v jihozápadní Číně* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/obchod_a_ekonomika/cesky_pavilon_zaril_nejen_brous_enym.html

GK ČR v Chengdu, 2016d. *Dny české kuchyně a piva v Chengdu* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/novinky_a_udalosti/dny_ceske_kuchyne_a_piva_v_chengdu.html

GK ČR v Chengdu, 2016e. *Generální konzul měl řadu jednání v provincii Yunnan o spolupráci s Českou republikou* [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/obchod_a_ekonomika/generalni_konzul_mel_radu_jednani_v.html

GK ČR v Chengdu, 2016f. *Letiště Praha na největším světovém veletrhu letišť World Routes v Chengdu* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/novinky_a_udalosti/letiste_praha_na_nejvetsim_svetovem.html

GK ČR v Chengdu, 2016g. *Oslavili jsme první vydané schengenské vízum na GK Chengdu a první přímý let mezi Chengdu a Prahou* [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/o_nas/zpravy_a_udalosti/oslavili_jsme_prvni_vydane_s_chengenske.html

GK ČR v Chengdu, 2016h. *První česko-tibetský pivovar „Black Yak“ oficiálně otevřen* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/novinky_a_udalosti/prvni_cesko_tibetsky_pivovar_black_yak.html

GK ČR v Chengdu, 2016i. *Ředitel pražské zoo měl úspěšná jednání v jihozápadní Číně* [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/novinky_a_udalosti/reditel_prazske_zoo_mel_uspesna_jednani.html

GK ČR v Chengdu, 2016j. *Středočeský kraj otevřel v Chengdu svou kancelář* [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/novinky_a_udalosti/stredocesky_kraj_otevrel_v_chengdu_svou.html

GK ČR v Chengdu, 2016k. *V provincii Sichuan slavnostně otevřena továrna na česká letadla* [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/obchod_a_ekonomika/v_provincii_sichuan_slavnostne_otevrena.html

GK ČR v Chengdu, 2017a. *V Chengdu se uskutečnila konference k podpoře cestovního ruchu „Discover the Czech Republic“* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/chengdu/cz/novinky_a_udalosti/v_chengdu_se_uskutecnila_konference_k.html

GK ČR v Chengdu, 2017b. *Velvyslanec ČR Bedřich Kopecký navštívil provincii Sichuan a město Chengdu* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/chengdu/cz/novinky_a_udalosti/velvyslanec_cr_bedrich_kopecky_navstivil.html

Hospodářské noviny, 1997. *Forum 2000 pod záštitou Havla a Wiesela jedná o problémech Země* [online]. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-925833-forum-2000-pod-zastitou-havla-a-wiesela-jedna-o-problemech-zeme>

Hospodářské noviny, 007. *Bursík rozzlobil Čínu: nad ministerstvem vlaje symbol Tibetu* [online]. [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-20623940-bursik-rozzlobil-cinu-nad-ministerstvem-vlaje-symbol-tibetu>

Hospodářské noviny, 2011. *Schwarzenberg se soukromě setkal s dalajlamou* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-54168440-schwarzenberg-se-soukrome-setkal-s-dalajlamou-byl-to-inspirativni-rozhovor-rekl>

Hospodářské noviny, 2013a. *České firmy z leteckého průmyslu se úspěšně prezentovaly v Číně* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-61319800-ceske-firmy-z-leteckeho-prumyslu-se-uspesne-prezentovaly-v-cine>

Hospodářské noviny, 2014. *Šestá největší soukromá čínská firma chce v Česku investovat 19 miliard* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-63216160-cefc-sesta-nejvetsi-soukroma-cinska-firma-bude-investovat-investice-19-miliard-korun-milos-zeman-clr>

Hospodářské noviny, 2013b. *Čína otevírá nebe pro soukromé lety, poptávka je po letadlech i servisu* [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-60297300-cina-otevira-nebe-pro-soukrome-lety-poptavka-je-po-letadlech-i-servisu>

iDnes.cz, 2002. *Do Česka znovu zavítal dalajlama* [online]. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/do-ceska-znovu-zavital-dalajlama-doe-domaci.aspx?c=A020629_140352_domaci_klu

iDnes.cz, 2008a. *Dalajlama v Praze vyprodal sál, hodinu debatoval s premiérem* [online]. [Cit. 2017-03-22]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/dalajlama-v-praze-vyprodal-sal-hodinu-debatoval-s-premierem-p48-domaci.aspx?c=A081130_182436_domaci_adb

iDnes.cz, 2008b. *Zahájení OH v Pekingu by se mělo bojkotovat, vyzval Schwarzenberg* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/zahajeni-oh-v-pekingu-by>

se-melo-bojkotovat-vyzval-schwarzenberg-pyj-
/zahranicni.aspx?c=A080409_173706_zahranicni_jte
iDnes.cz, 2014. *Češi samostatný Tibet nechtějí, ujistil Zaorálek v Pekingu* [online].
[cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/zaoralek-ujistil-cinu-ze-cesko-samostatnost-tibetu-nepodporuje-pxa->
/zahranicni.aspx?c=A140429_073059_zahranicni_jpl
Joint Economic Committee Congress of the United States, 1982. *China Under the Four Modernizations, Part 1* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: [https://www.jec.senate.gov/reports/97th%20Congress/China%20Under%20the%20Four%20Modernizations%20Part%20I%20\(1130\).pdf](https://www.jec.senate.gov/reports/97th%20Congress/China%20Under%20the%20Four%20Modernizations%20Part%20I%20(1130).pdf)
J&T Bank, 2014. *J&T uzavřela smlouvu s čínskou CEFC* [online]. [cit. 2017-03-05].
Dostupné z: <https://www.jtbank.cz/o-bance/pro-media/1166013-jt-uzavrela-smlouvu-s-cinskou-cefc.html>
KANUNGO, Anil Kumar Dr., 2014. *China's Process of Accession to WTO: Obstacles and Challenges* [online]. F.R.E.I.T. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.freit.org/WorkingPapers/Papers/TradePolicyMultilateral/FREIT510.pdf>
KENNETH, W. Rea, 1975. Peking and the Brezhnev Doctrine. *Asian Affairs* [online].
3(1), s. 22-30. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/30171400>
KHOO, Nicholas, 2011. *Collateral Damage: Sino-Soviet Rivalry and the Termination of the Sino-Vietnamese Alliance* [online]. Columbia University Press, [cit. 2017-04-05].
Dostupné z: <https://www.cambridge.org/core/journals/slavic-review/article/collateral-damage-sinosoviet-rivalry-and-the-termination-of-the-sinovietnamese-alliance-by-khoo-nicholas-new-york-columbia-university-press-2011-x-267-pp-notes-bibliography-index-tables-3500-hard-boufnd/E6FFDEEF619A895A0A7243B782BF41CF>
LAAC ČR, 2013. *Úspěch TL-Ultralight a česko-čínský seminář v Chengdu* [online].
[cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.laacr.cz/Stranky/Aktuality/default.aspx?UID=146>
LAVIČKA, Martin, 2014. *Finding Equilibrium: Czech-China-Taiwan Relations*.
[online]. China Policy Institute: Analysis [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <https://cpianalysis.org/2014/10/01/finding-equilibrium-czech-china-taiwan-relations/>
Lidovky.cz, 2008. *Čína trestá české ministerstvo* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/cina-tresta-ceske-ministerstvo-d3z-/zpravy-domov.aspx?c=A080404_194155_ln_domov_mel

Lidovky.cz, 2008b. *Ve sněmecně zavlála tibetská vlajka* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/ve-snemovne-zavlala-tibetska-vlajka-dbb-/zpravy-domov.aspx?c=A080925_142715_In_domov_hel

Mladá fronta Dnes, 8. 4. 2004. Václav Klaus. *Před návštěvou v Číně*.

MPO, 2006. *Exportní strategie ČR pro období 2006—2010* [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument1697.html>

MPO, 2007. 2. *Čína — Chengdu 2007* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument32615.html>

MPO, 2009. *Strategie pro prosazování obchodně-ekonomických zájmů České republiky v Číně 2005* [online]. [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument4600.html>

MPO, 2012. *Exportní strategie České republiky pro období 2012—2020* [online]. [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz//dokument103015.html>

MZV, 2008. *Účast zástupců OEÚ na mezinárodním veletrhu 9th Western China International Economy&Trade Fair* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/beijing/cz/obchod_a_ekonomika/prehled_akci_uskutecnenych/ucast_zastupcu_oeu_na_mezinarodnim_1.html

MZV, 2012. *Platné smlouvy mezi ČR a ČLR* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/beijing/cz/vzajemne_vztahy/bilateralni_dohody_s_clr/platne_smlouvy_mezi_cr_a_clr.html

MZV, 2013. *Český letecký seminář 2013* [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/file/993188/CeskyLeteckySeminar2013_Chengdu_WestChina.pdf

nbd.com.cn, 2015. *2015 年捷克将在成都设立总领事馆预计 9 月开馆* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://www.nbd.com.cn/articles/2015-03-25/905373.html>

Neovlivni.cz, 2017. *Čínská bublina: rok od návštěvy Si Ťin-Pchinga a čínské investice nikde* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://neovlivni.cz/cinska-bublina-rok-od-navstevy-si-tin-pchinga-a-cinske-investice-nikde/>

Novinky.cz, 2015. *Česká republika otevřela nový konzulát v Číně* [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/svet/380018-ceska-republika-otevrela-novy-konzulat-v-cine.html>

Office of the Historian, 1972. *Foreign Relations of the United States, 1969-1976, Volume XVII, China, 1969-1972* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1969-76v17/d203>

Parabola, 2014. *Továrna společnosti Changhong v Nymburce se rozšiřuje* [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.parabola.cz/zpravicky/21998/tovarna-spolecnosti-changhong-v-nymburce-se-rozsiruje/>

Parlamentní listy, 2012. *Takhle to prý bylo: Nečasův skandální projev vyvolala návštěva u dalajlamy* [online]. [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Takhle-to-pry-bylo-Necasuv-skandalni-projev-vyvolala-navsteva-u-dalajlamy-246029>

Parlamentní listy, 2014. *Zeman zahajuje návštěvu Číny, na veletrhu navštíví české vystavovatele* [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zeman-zahajuje-navstevu-Ciny-na-veletrhu-navstivi-ceske-vystavovatele-342973>

Parlamentní listy, 2015. *Před 25 lety přijel do Prahy poprvé dalajlama* [online]. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Pred-25-lety-prijel-do-Prahy-poprve-dalajlama-359867>

Parlamentní listy, 2016. Hrad: Státní návštěva prezidenta Čínské lidové republiky v České republice [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/tiskovezpravy/Hrad-Statni-navsteva-prezidenta-Cinske-lidove-republiky-v-Ceske-republice-428198>

people.cn, 2016. 跨越七百年 的相逢 捷克“国王皇冠”闪耀西博会 [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://sc.people.com.cn/n2/2016/1106/c345458-29261430-2.html>

Prosperita.cz, 07/2008. *Kancelář CzechTrade v Chengdu po zeměřesení* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: http://www.iprosperita.cz/casopis-prosperita/dwn/casopis/2008-07_issue.pdf

PSP ČR, 2008. *Prohlášení Poslanecké sněmovny u příležitosti 49. výročí povstání v Tibetu* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=26540&pdf=1>

scol.com.cn, 2015. 捷克驻成都总领事馆 9 月 8 日开馆领区含川黔滇渝 [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://sichuan.scol.com.cn/ggxw/201509/54007185.html>

SCHWARTZ, Harry, 1973. Prague and Peking. *The New York Times* [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/1973/08/21/archives/prague-and-pekings.html?_r=0

Sìchuān xīnwén wǎng (四川新闻网), 2016a. *Zǒnglǐngshì dài nǐ guàng chī guàng chī tǐyàn zuì yuán zhī yuánwèi de táng jiǔ huì* (总领事带你逛吃逛吃体验最原汁原味的糖酒会) [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://ms.newssc.org/system/20160324/001878026.html>

Sìchuān xīnwén wǎng (四川新闻网), 2016b. *Jié xìn zài chuān xiāoshòu shí yuè pò 2 yì yuán dà guān* (捷信在川销售十月破2亿元大关) [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://finance.newssc.org/system/20161031/002045286.html>

SKŘIVAN, Aleš, Jr, 2009. Czechoslovak-Chinese Economic Relations in the Period from the Beginning of the Reform Process in the PRC to the Fall of the Czechoslovak Communist Regime. *Univerzita Karlova* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: http://usd.ff.cuni.cz/?q=system/files/skrivan%20junior_0.pdf

Smíšená česko čínská komora vzájemné spolupráce, 2012. *Inaugurační konference států pro spolupráci s Čínou v Pekingu* [online]. [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.czechchina.com/?p=1149>

Smíšená česko čínská komora vzájemné spolupráce, 2015a. *Česká republika a Čína-tradičně silné partnerství s velkým potenciálem* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://www.czechchina.com/wp-content/uploads/2015/04/Czech-Republic-and-China-CZ.pdf>

Smíšená česko čínská komora vzájemné spolupráce, 2015b. *Česká republika zaznamenala historicky největší čínské investice* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.czechchina.com/?p=7291>

Smíšená česko čínská komora vzájemné spolupráce, 2017. *Czech Year on Belt and Road* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: http://www.czechchina.com/wp-content/uploads/2017/02/Czech_Days_PROGRAMME_2017.pdf

Středočeský kraj, 2014. *Hejman Miloš Petera z Číny přiveze investici za půl miliardy korun* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: http://www.kr-stredocesky.cz/web/urad/tiskove-informace/aktuality/-/blogs/2094090;jsessionid=89E194E5FC30D79F4502CFFBE6937763.liferay_s1

Středočeský kraj, 2015. *Generální konzulát v Čcheng-tu byl slavnostně otevřen* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/urad/home/-/blogs/generalni-konzulat-v-ccheng-tu-byl-slavnostne-otevren>

Středočeský kraj, ©2017. *Zahraniční spolupráce: Novým partnerským regionem Středočeského kraje je čínská provincie Sichuan* [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: http://www.kr-stredocesky.cz/web/zahranicni-spoluprace/sichuan-cina-/-/asset_publisher/6WKtdT5jhWSF/blog/novym-partnerskym-regionem-stredoceskeho-kraje-je-cinska-provincie-sichuan;jsessionId=D3E9D12D4B89618908FA7DB110079E54.liferay_s1

The European Union Chamber of Commerce in China, 2008. *EU-Sichuan Investment & Cooperation Conference* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: http://www.eurochamber.com.cn/en/working-group-news/949/eu_sichuan_investment_cooperation_conference

The New York Times, 1984. *Peking Tries an End Run and Woos Soviet Allies* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/1984/08/05/weekinreview/peking-tries-an-end-run-and-woos-soviet-allies.html>

Týden.cz, 2009. *Dalajlama se v Praze setkal s Havlem a Fischerem* [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/dalajlama-se-v-praze-setkal-s-havlem-a-fischerem_138341.html

USSR/China: Soviet and Chinese Forces Clash on the Ussuri River, 1997. *The National Security Archive* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://nsarchive.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB49/sino.sov.1.pdf>

Velvyslanectví ČR v Pekingu, 2007a. *Návštěva hejtmanů České republiky v ČLR* [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/beijing/cz/obchod_a_ekonomika/prehled_akci_uskutecnelych/navsteva_hejtmanu_ceske_republiky_v_clr.html

Velvyslanectví České republiky v Pekingu, 2007b. *Návštěva ministra průmyslu a obchodu ČR Martina Římana v ČLR a Národní výstava ČR v Chengdu* [online]. [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: [http://www.mzv.cz/beijing/cz/obchod_a_ekonomika/prehled_akci_uskutecnelych/prehled_akci_uskutecnelych/navsteva_ministra_prumyslu_a_obchodu_cr\\$1325.mobi](http://www.mzv.cz/beijing/cz/obchod_a_ekonomika/prehled_akci_uskutecnelych/prehled_akci_uskutecnelych/navsteva_ministra_prumyslu_a_obchodu_cr$1325.mobi)

Velvyslanectví ČR v Pekingu, 2008. *Účast zástupců OEÚ na mezinárodním veletrhu 9th Western China International Economy&Trade Fair* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/beijing/cz/obchod_a_ekonomika/prehled_akci_uskutecnelych/ucast_zastupcu_oeu_na_mezinarodnim_1.html

Velvyslanectví ČR v Pekingu, 2014. *Mezipřistání českého "A-Z řešení" v Chengdu zaujalo oficiální představitele i návštěvníky, další zastávka Zhuahai Airshow 2014* [online]. [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: [http://www.mzv.cz/beijing/cz/obchod_a_ekonomika/prehled_akci_uskutecnenych/mezi_pristani_ceskeho_a_z_reseni_v\\$1325.mobi](http://www.mzv.cz/beijing/cz/obchod_a_ekonomika/prehled_akci_uskutecnenych/mezi_pristani_ceskeho_a_z_reseni_v$1325.mobi)

Velvyslanectví ČR v Pekingu, 2015. *Zástupce náměstka ministra zahraničních věcí Tomáš Kryl v provincii S'-čchuan* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/beijing/cz/vzajemne_vztahy/zastupce_namestka_ministra_zahranicich.html

Vláda ČR, 2007. *Programové prohlášení vlády* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=27682&tmplid=50>

Wǎngyì xīnwén (网易新闻), 2016. *Shǒu jià zìgòng zǔzhūāng xiǎoxíng fēijī shǒu fēi chénggōng* (首架自贡组装小型飞机首飞成功) [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: <http://news.163.com/16/0926/22/C1U1P8L600014SEH.html>

wikipedia.com, 2017. CEFC China Energy Company Limited [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/CEFC_China_Energy_Company_Limited

WCIF, 2016. *2008 Chengdu Consensus* [online]. [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://xbh.wcif.cn/EN/12593/12621/12623/2016/01/22/10232442.shtml>

Zhōngguó qīngnián wǎng (中国青年网), 2017. *2017 Tànsuǒ jiékè gònghéguó lùntán zài róng jǔxíng* (2017 探索捷克共和国论坛在蓉举行) [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: http://news.youth.cn/jsxw/201703/t20170325_9350576.htm

Další:

Interview se současným ředitelem ZK CzechTrade v Chengdu Ladislavem Granerem. Chnegdu 9. 8. 2016.

Interview s bývalým generálním konzulem GK ČR v Chengdu Zbyňkem Nohou. Praha 28. 3. 2017.

Seznam příloh

Příloha č. 1.: Rozhovor s Ladislavem Granerem, současným ředitelem ZK CzechTrade v Chengdu

Příloha č. 2.: Rozhovor se Zbyňkem Nohou, bývalým generální konzulem GK ČR v Chengdu

Přílohy

Příloha č. 1.: Rozhovor s Ladislavem Granerem, současným ředitelem ZK CzechTrade v Chengdu

1. Kdy byla založena pobočka CzechTrade v Chengdu?

V roce 2007, mým předchůdcem. Ten předtím, než založil pobočku zde v Chengdu, působil v Šanghaji, tudíž se na založení podíleli již zkušení zaměstnanci. Pobočka v Chengdu byla druhá pobočka CzechTrade v Číně. Následně byla založena v Pekingu a v Guangzhou.

2. Od kdy jste ředitelem pobočky Czech Trade v Chengdu?

Od června roku 2012. Ředitelé poboček jsou většinou vysláni do Číny na jeden rok. Pokud svoji pozici obhájí během jednoho roku působení, zůstávají dohromady na čtyři roky, výjimečně na šest let a následně v dané zemi končí. Mně nyní ještě zbývá jeden rok.

3. S čím jste se zabýval na začátku a jak se vyvíjí spolupráce nyní?

Můj předchůdce začínal se strojírenstvím a důlní technologií, protože tím byla v té době Česká Republika relativně známá. Já jsem ale chtěl něco atraktivnějšího a živějšího. Proto jsem mimo základních aktivit strojírenství a důlního průmyslu začal tlačit všeobecné letectví. Uskutečnilo se několik jednání v Sichuanu, ale nikdo nás nebral vážně. Proto jsme spolu s panem Fridrichem, obchodním radou na ambasádě v Pekingu, začali přemýšlet, jak českému letectví pomoci. Vytvořili jsme několikastránkový katalog českého leteckého průmyslu, dali jsme dohromady více méně všechno, co chtěla Česká Republika v daném oboru nabídnout a vytvořili prezentaci a v roce 2013 se konal první Český letecký seminář, na kterém se mělo zúčastnit deset až patnáct firem a náměstek ministra vnitra. V rámci říjnové výstavy jsme také prezentovali první letadlo. Výstava způsobila tak obrovský šok, a ještě větší pozitivní ohlas, že jsme byli na předních stranách všech novin. S tím se také pojilo víc aktivit, komunikací, konferencí, delegací do Sichuanu a do České republiky a zapojila se i ambasáda. Dostáli jsme té úrovně, že

kdykoliv se zmíníte o leteckém průmyslu, lidem v Číně se vybaví Česká republika. Během následujících let se konalo bezpočet jednání v Sichuanu a Yunnanu. Zažili jsme mnoho neúspěchů, ale začaly se rýsovat i potenciální obchodní nabídky.

Nicméně fakt, že Česká republika je jednou z leteckých velmocí, byl pro Číňany stále zarážející. Najednou se velký počet lidí chtěl podívat do Česka. Začali jsme proto s postupnou propagací, která trvá již čtvrtým rokem. Tento roku zde budou první letadla. Nyní se zde realizuje několik projektů v leteckém průmyslu. Například je zde projekt, kdy česká letecká škola spolupracuje s místními subjekty na výcviku pilotů pro komerční a všeobecné využití jako bude například pilotování letadel Sichuan Airlines Praha — Chengdu. Dále se také již delší dobu jedná o prodeji a převedení výroby ultralehkého dvoumístného letadla pro využití ve všeobecném letectví. Dále je zde projekt pro Českou republiku a Sichuan na výrobu šestimístného letadla v Sichuanu. Momentálně jsou prodána jen dvě letadla, ale pracujeme na tom. A pak samozřejmě otevření prvního přímého leteckého spojení mezi Prahou a Chengdu.

4. Jak byste charakterizoval Západní Čínu, co se ze strany klientů týče?

V západní Číně je těžké se prosadit, protože jakýkoliv zástupce malého a středního podniku si pod pojmem „Čína“ představí Peking a Šanghaj. Tamní trhy jsou už ale bohužel přesycené a je těžké se prosadit. Sichuan má stále velké potenciál, ale celý proces je těžší. Je zde vysoká nevybavenost anglického jazyka, celá oblast je tradičnější a vše trvá déle. Člověk si to zde musí vypracovat. V Šanghaji a Pekingu navíc již znají cizince, tempo obchodního jednání je svižnější. V Sichuanu je naopak tento způsob jednání volnější, ležernější a pomalejší, což někdy firmy odradí.

5. Liší se nějakým způsobem sichuanská pobočka CzechTrade od ostatních?

Jak jsem již zmínil, v západní Číně vše trvá déle, a navíc je postaveno na osobních vztazích. Během i několikaměsíčního nebo několikaletého jednání o budoucím obchodu si musí firmy z ČR své čínské obchodní partnery hýčkat. Jinak řečeno opakovaně se vracet do Číny, organizovat různé schůzky, obědy, večeře a tak dále. Tento přístup je v západní Číně velmi důležitý a dalo by se říct, že i klíčový.

Co se týče služeb, firma si může vyžádat tzv. individuální službu, jako například vyhledání kontaktů. Více méně jde o otevření databáze a vyhledání vhodných kontaktů, které se pak předají klientům, které je následně kontaktují. Tento způsob funguje v Pekingu a v Šanghaji, ale tady bohužel ne. Firmy na e-maily většinou nereagují, a už vůbec ne v angličtině.

Já mám proto jiný přístup a k vyhledání kontaktů nepoužívám databáze. Na pobočce v Chengdu také nenabízíme individuální služby, ale skupinové. Požádáme firmy, aby předložily dokument se stručnými informacemi o tom, kdo jsou, co dělají, no nabízejí a co hledají. Tyto profily následně přednesu na Agriculture Bureau či na Department of Finance a požádám je, aby kontaktovaly vhodné sichuanské subjekty a sezvaly je na pořádanou konferenci. Zorganizujeme exhibici či seminář, na které pozveme firmy z jednoho odvětví. Tyto přípravy mohou trvat i tři měsíce.

Další rozdíl je v tom, že na ostatních pobočkách vždy měli ambasádu či konzulát, o které se mohli opřít. V Chengdu se otevřel konzulát teprve minulý rok. Proto jsme si museli vybudovat dobré vztahy s místními úřady.

V neposlední řadě byl rád zmínil rozdíl v pořádaných exhibicích. Většina klientů chce přijet do Pekingu a Šanghaje, kde jsou ochotni zaplatit vysoké částky za účast. Jedná se většinou o velké exhibice, a to je pro klienty lákavé. Co se Sichuanu týče, my zde stavíme akce na vyšším počtu účastníků. Hlavní důvod je jednoduchý – na velkém prostoru s větším počtem firem si nás lidé snadněji všimnou. Opět aplikuji svou strategii kontaktování místních oddělení, které poprosím o spojení na čínské zákazníky. Ti přijdou a na výstavách se konají B2B jednání. Toto vše za menší peníze v porovnání s Pekingem a Šanghají. Firmy si bohužel stále neuvědomují, že Chengdu má vysoký potenciál a za stejný účastnický poplatek, jako je v těchto městech, by do Chengdu nikdo nepřišel.

6. Je v něčem specifický export do Sichuanu?

Momentální je nejvíc aktivit kolem letectví, sklářství, jídla a pití, strojírenství a důlního průmyslu v tomto pořadí. Množství těchto produktů ale přichází přes partnery, kteří působí v Pekingu či v Šanghaji, proto se tato čísla neobjevují v našich statistikách.

7. Změnila se nabídka služeb Chengdu pobočky od svého založení?

Jediné, co se teoreticky mohlo změnit, byl přístup. Na začátku jsem prošel školením, které jsem zde následně aplikoval, ale nefungovalo to. Proto jsem musel svůj přístup přizpůsobit místním požadavkům.

8. Obracují se na vás i firmy, které pro vstup na čínský trh nevyužily nabídky služeb CzechTrade?

Ano.

9. Je pro tyto firmy možné se účastnit veletrhů pod štítkem CzechTrade?

Pokud zaplatí účastnický poplatek, tak ano. V případě, že máme možnosti neplacených prostorů, tak je nabízíme bez poplatku. To ale nejsou kvalitní výstavy. Většinou se jedná o malý prostor někde v rohu či na konci exhibiční haly.

10. Jaké aktivity CzechTrade jsou v Sichuanu nečastější?

Začali jsme rokem 2013, kdy se konal již zmíněný první Český letecký seminář. Dále v březnu 2014 se konal 90. ročník Food and Drink v Chengdu. Tentýž rok v říjnu se konal další Český letecký seminář a České sklo v Chengdu. V březnu 2015 se konal 92. ročník Food & Drink v Chengdu, v září pak třetí Český letecký seminář, tentokrát v Mianyangu. V té době zde byla organizace středočeských firem na návštěvě v Sichuanu, kdy se konaly konference a B2B jednání v Chengdu a Mianyangu. Následně tento rok v únoru přijela organizace českých cestovních kanceláří a médií na návštěvu v Sichuanu, což přispělo k podpoře exportu služeb. V březnu se pak konal 94. ročník Food and Drink. Tyto zmíněné akce jsou oficiální a firmy, které se na ně hlásí, musí dodržovat určitý

postup jako například přihlášení, organizace delegace a následně závěrečná zpráva. Kromě těchto seminářů a veletrhů ještě organizují neoficiální delegace, jako je například delegace pana Vebera. S ním jsme již zorganizovali čtyři oficiální jednání a konference pod záštitou konzulátu. Tento rok v září dále opět pod záštitou konzulátu plánujeme akci s názvem Beer & Fly, kde budeme slavit první rok od založení konzulátu, založení přímé letecké linky Praha – Chengdu a oslavovat piva Budějovický Budvar a Primátor. Máme v plánu akci pro 500 lidí s 812 lahvemi piva zdarma jako symboliku pro 12.8., kdy poletí první let mezi Prahou a Chengdu.

11. Jaké příležitosti má klient pro propagaci své firmy v provincii Sichuan?

Většinou to jsou konference, semináře a individuální setkání a jednání.

12. Musí si česká firma zřizovat firmu na čínském území nebo lze využít služeb CzechTrade?

Mnoho firem přichází s tou myšlenkou, že si založí vlastní kancelář, ale když je informujeme, co to ve skutečnosti obnáší, tak většinou změní názor. V Číně se začíná přímým vývozem prostřednictvím partnerů s dovozní licencí a distributorů. Teprve po delší době firma může zvážit založení firmy typově srovnatelné s českým s.r.o. To ovšem trvá i několik měsíců a celý proces je časově a finančně náročný. Proto si některé firmy mohou vybrat exkluzivního partnera na celou Čínu nebo jako většina firem najímají partnera dovozce pro každou provincii zvlášť. Je tu zde ještě možnost najmout si agenta a distributora, kteří pak produkt v Číně prodávají.

Tento způsob ovšem skýtá jeden problém. Následně poté, co firma vyšle svého zástupce do Číny, očekává výsledky během jednoho roku. Po uplynutí jednoho roku je zástupce, který většinou nemá žádné výsledky nahrazen jiným, u kterého se opakuje stejný proces. Firma tak ztrácí motivaci a stáhne se. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že za jeden rok si zde člověk teprve najde kontakty, tudíž je tento úkol nemožný. Zde to trvá průměrně tři roky.

12. Poskytuje agentura CzechTrade Chengdu uskladnění firemních produktů v případě, že firma nemá zřízenou čínskou kancelář?

Partneři mají většinou své vlastní skladovací prostory.

13. Jakým způsobem se CzechTrade Chengdu podílí na zvýšení popularity České republiky z pohledu čínských spotřebitelů?

Snažíme se jednou za čas naplánovat nějakou větší akci, například již zmíněný Beer & Fly, který je zaměřen na širokou veřejnost. Naším cílem je hlavně propagace před a po uskutečnění akce. Máme v plánu masovou propagaci pomocí sociálních sítí Wechat a Weibo, která bude fungovat jako propagace před akcí. Následně bude přítomen fotograf, jehož fotky budou k dispozici pro sdílení, které bude formou propagace po akci.

Loňský rok jsme zorganizovali expozici letectva v Mianyang, letos se snažíme šokovat českým sklem. Další byla oslava přímé linky mezi Prahou a Chengdu společně se Sichuan Foreign Office a Chengdu Foreign Office, které pozvaly další konzuláty z Chengdu a Chongqingu. My jsme pozvali zemědělské, kulturní a finanční oddělení na provinční i městské úrovni, se kterými máme vztahy a další, se kterými spolupracujeme z města Mianyang a Leshan. Dále také důležité společnosti, se kterými české firmy spolupracují. V rámci prvního letu přiletělo dohromady třicet českých zástupců do Chengdu a třicet odletělo do České republiky. České zástupce jsme vzali do pandího parku, na výlet do Leshanu, představili sichuanskou kuchyni a tak dále. Toto vše se konalo v rámci prvního letu.

Mimo jiné se do Chengdu od příjezdu pana prezidenta vrací hejtman Středočeského kraje pan Kohout. Dále si pak letos Českou republiku pro svoji cestu vybral stranický tajemník sichuanské provinční vlády, kterého doprovázela 200 – 300členná delegace včetně víceguvernérů, kteří si vybrali zaměstnance z řad svých oddělení, kteří se k němu přidali. Z těch 200-300 lidí bylo 150 ze strany CzechTrade, kdy jsme využili svých kontaktů a připojili další spoluúčastníky z řad Department of Commerce, Information and Economic Committee, Tourism Bureau a další.

V době, kdy tu byl pan prezident a zástupce Středočeského kraje spolu s kulturním tělesem, se konala prezentace Středočeského kraje v muzeu a ochutnávka českého jídla v Kuanzhai jie (宽窄街).

Nyní je tu pan Veber, který do Chengdu přijel již v lednu loňského roku. V září organizujeme prezentaci již vyrobených letadel ve městě Zigong a v říjnu do Chengdu přijede i ministr zemědělství. Máme v plánu uskutečnit, mimo oficiálních návštěv, také oslavy čínského státního svátku a ochutnávky českého jídla a pití.

Tyto akce jsou samozřejmě o obchodu, ale také o propagaci České republiky jako takové. V letectví se snažíme propagovat Českou republiku jako značku, jako „trade mark“. To samé děláme i s českým sklem. Nabídku se snažíme diverzifikovat, a tím vylepšit propagaci naší země.

14. Pomáháte svým klientům s vyřizováním potřebných dokumentů na čínských úřadech?

Spíše ne. Když ano, tak pouze formou vyjádření. V minulosti se vyřizovalo založení firmy, ale já osobně jsem ještě nic takového nedělal.

15. Něco na závěr?

Rád bych zdůraznil, že firmy, než se uskuteční rozhodnutí jet do Číny za obchodem, by se měly informovat o čem tato země je a měly by jí brát vážně. Je tu spousta firem, které slyší na média, která tvrdí, že se v Číně prodá všechno. Přijedou sem a s překvapením zjistí, že to tak není. Po jedné účasti na jedné akci nemohou předpokládat, že budou vyvážet zboží v rádech kontejnerů. Obchod zde potřebuje osobní kontakt, zákazníka je si třeba vážit a respektovat ho.

Dále bych chtěl podotknout, že se zvyšuje počet podvodných případů. Probíhá to tak, že se české firmě zničehonic a bez jakékoliv dřívější komunikace ozve čínská firma a nabídne něco velmi lákavého. Česká firma na to reaguje pozitivně a začne se komunikovat.

Během dvou až tří týdnů čínská firma vyzve českou, aby co nejrychleji přijel generální zástupce a delegace. Během měsíce až tři česká firma opravdu odjíždí do Číny s vidinou výnosného obchodu. Čínská strana ubytuje české zástupce v drahém hotelu, zařídí bohaté pohoštění a tak dále, a předloží smlouvu v anglickém jazyce. Po podepsání požádá o poplatek v řádu 1000-2000 €. Po odjezdu požádají o další poplatky v řádu tisíců eur. Takhle to následně zkusí ještě několikrát. Česká firma samozřejmě, vzhledem k podepsané smlouvě, neváhá, pošle peníze a připravuje se na vývoz. Začne nakupovat,

objednávat stroje, najímat nové zaměstnance. Následně se čínská firma odmlčí, a tím celý “obchod” končí. Poplatky, které požadovala čínská strana se dostaly až do řádů desetitisíců eur spolu s dalšími tisíci eur, které firma vynaložila na přípravu.

Po letech spolupráce s Číňani už jsme schopni odhalit podvodníka. Na co by si české firmy měly dát zvláště pozor je anglická smlouva, která je v ČLR neprávoplatná. Dále pokud jméno firmy končí na “export import Ltd.”, jedná se většinou o podvodnou firmu. Následně vynaložený časový tlak na to, aby přijel generální ředitel, smlouva na velkou částku peněz a dovětek, že případné rozepře budou řešeny obchodní komorou. Jakékoliv neshody i rozepře v rámci mezinárodního obchodu řeší podle práva soud.

Nakonec bych chtěl podotknout, že v Číně není možné, aby tak velká objednávka v rádech miliard byla dohodnuta během čtyř týdnů prostřednictvím e-mailové komunikace. Dále také to, že není možné uspět po jedné návštěvě Číny. Firmy by měly být připraveny. Vyžaduje to čas, finance, úsilí a trpělivost.

Příloha č. 2.: Rozhovor se Zbyňkem Nohou, bývalým generálním konzulem GK ČR v Chengdu

1. V jaké době jste figuroval na Generálním konzulátu (dále GK)?

Začínal jsem zkraje roku 2016. Do té doby jsem od roku 2012 zastával pozici zástupce velvyslance v Pekingu, následně jsem byl nominován na pozici prvního generálního konzula na GK Chengdu.

2. Co vedlo k založení GK právě v Chengdu?

Prakticky každá země má své velvyslanectví v Pekingu, většina z nich má také svůj GK v Šanghaji. A jen relativně nižší počet zemí má GK v dalším městě pevninské Číny. Dalším důležitým městem, které se nabízí pro založení GK, je ekonomické centrum jižní Číny, a to Guangzhou, kde je ohromná ekonomická síla v regionu.

Česko svůj úřad v Guangzhou nemá, je tam nyní pouze kancelář CzechTrade. Guangzhou má svou sílu, ale západní Čína má svou dynamiku. Není sice tak bohatá, ale rychleji roste a je zde spousta aktivit. Z mnoha pohledů je to prioritní oblast, a to například i z pohledu čínské centrální vlády. Čínská centrální vláda v Pekingu zavedla tzv. “Go West” strategii, kdy začala nabádat své obyvatele a cizince, aby investovali a obchodovali se západní Čínou. Zároveň poskytuje finance a fondy na podporu rozvoje regionu západní Číny. ČR tradičně v Kantonu nemá tak významné ekonomické zájmy, výjimku tvoří Shenzhen, kde má jedno ze svých sídel česká společnost Home Credit (PPF).

Díky partnerství Středočeského kraje se Sichuanem, který představuje podle mého názoru nejlépe fungující vztahy mezi českým krajem a čínskou provincií, se daří spolupráci ČR a západní Číny. Tato spolupráce byla právě jedním z důvodů pro založení GK v Chengdu. Dalším důvodem byly v té době již velmi aktivní české firmy v Chengdu, kde již existovala kancelář CzechTrade a které figurovalo jako ekonomické centrum, kde se pořádá řada veletrhů a českým firmám se zde obecně daří. Na druhou stranu jednu z nejvýznamnějších čínských green-field investic v Česku představuje továrna společnosti Changhong ve středočeském Nymburku. Výrobce televizí, bílé techniky a klimatizací Changhong pochází právě z provincie Sichuan.

V západní Číně se při zakládání GK ještě tradičně rozhoduje mezi dvěma nejvýznamnějšími centry – Chongqingem a Chengdu. Jsou země, které mají GK v Chongqingu, jako například Velká Británie, Kanada, Japonsko, Maďarsko. V Chengdu má své zastoupení mj. Francie, Polsko, Izrael, Singapur, Jižní Korea, USA a Německo. Chongqing je sice větší město než Chengdu, ale nebylo tam pro Česko tolik kulturních a ekonomických vazeb jako v Chengdu. Samozřejmě GK Chengdu má v rámci svého konzulárního obvodu působnost i pro samosprávné město Chongqing a napomáhá rozvíjení spolupráce také s Chongqingem.

Česko se přiblížilo rozhodnutí o založení GK v říjnu 2014, kdy se uskutečnila státní návštěva prezidenta Miloše Zemana v Číně. Ten svou cestu zahájil právě v Chengdu, což je už samo o sobě velice symbolické, protože většinou státní návštěvy začínají v hlavním městě. Tam prezident Zeman oznámil, že ČR otevře v Chengdu GK, což potvrdil následně i v Pekingu.

Jeden z bodů návštěvy prezidenta v Chengdu byla návštěva veletrhu WCIF (West China International Fair), kde byl jako jediná přítomná hlava státu nejváženějším hostem. V českém pavilonu se naše země prezentovala mj. vystavenými malými letadly, vozem Škoda, nápoji, broušeným sklem a dalšími silnými stránkami české ekonomiky.

Dalším důvodem pro založení GK právě v Chengdu byl fakt, že instituce tohoto typu byla velmi důležitým bodem a argumentem při jednání o přímé letecké lince. Sichuan Airlines uvažovaly o založení přímé linky do jednoho z evropských velkoměst a nakonec se rozhodly pro Prahu. Jedná se o první a dosud jedinou přímou linku Sichuan Airlines do Evropy a je velkým úspěchem české diplomacie, že aerolinka zvolila právě Prahu. Přímou linku využívají z velké většiny Číňané a dosud jen relativně málo Češi či jiní Evropané. Založení GK Chengdu pomáhá hladkému průběhu vízového procesu pro tuto čínskou klientelu přímé letecké linky. Číňané ze západní Číny už nemusejí jezdit do Pekingu, aby si zažádali o Schengenské vízum. V rámci dalšího usnadnění a zrychlení vyřizování víz přistoupil GK Chengdu na jaře 2016 k otevření vízových center v Chengdu, Chongqingu a Kunmingu.

3. V čem vlastně spočívala spolupráce mezi Sichuanem a Středočeským krajem?

Zorganizovalo se několik cest a našla se spolupráce mezi českými kraji a čínskými provinciemi. Je zde samozřejmě rozdíl mezi vztahy různých provincií, a to hlavně na intenzitě. Hlavní náplní těchto vztahů je organizace určitých kulturních akcí či podnikatelské semináře. Jedním z těch pilířů je také hledání stěžejních bodů. Středočeský kraj má v současnosti na svém území továrnu mianyangské společnosti Changhong, která má v Nymburku montážní linku na televize. Je to jedna z největších firem, které jsou na území provincie Sichuan. Tato firma je důležitým styčným bodem mezi provincií Sichuan a Středočeským krajem. Po celou tuto dobu docházelo k delegacím hlavně ze Středočeského kraje. V roce 2016 se uskutečnily tři významné návštěvy z provincie Sichuan do Středočeského kraje, a to již zmíněná cesta víceguvernéra Liu Jieho, který v únoru přiletěl prvním přímým letem z Chengdu, a následně v dubnu konaná návštěva stranického tajemníka Sichuanu pana Wang Dongminga. V listopadu loňského roku přijel víceguvernér provincie Sichuan pan Zhu Hexin.

4. Jakým způsobem se GK angažuje na propagaci ČR v Sichuanu?

Po otevření konzulátu jsme plynule navázali na zahájení přímé linky, i když se ze začátku jednalo pouze o charterové lety, které začaly v únoru 2016. GK ve stejné době začal vydávat i víza, takže jsme to spojili a zorganizovali slavnost prvního přímého letu Sichuan Airlines z Chengdu do Prahy spolu s vydáním prvního Shengenského víza. Následně jsme měli další menší slavnost na letišti brzy ráno těsně před odletem, kterého jsem se účastnil například já, ředitel ZK CzechTrade Chengdu pan Ladislav Graner a víceguvernér provincie Sichuan pan Liu Jie. V Praze byla uspořádána další slavnost při příležitosti příletu, na které se GK v Chengdu už přímo neúčastnil. Byl tam bývalý ministr zahraničních věcí a současný poradce prezidenta Zemana, J. Kohout, ministr Němeček a další. Víceguvernér Liu Jie se následně účastnil setkání s hejtmanem Středočeského kraje.

Během těch prvních letů, které byly podporované agenturou CzechTrade, GK, a Czech Tourismem z čínské strany a společností AČK z té české, se uskutečnil tzv. FAM trip a Press trip. Fam trip je docela běžný způsob, jak nalákat cestovní kanceláře, aby nabízely v balíčcích určitou zemi. Spočívá to v tom, že se zástupci CK pozvou zadarmo do Prahy, zorganizuje se jim program, zajistí doprava, ubytování a další. Výsledkem toho

je, že CK zařadí do nabídky i ČR. Funguje to na tom principu, že CK následně nabízí něco, co sami zažily a s čím mají zkušenosti. Press trip spočívá v tom samém, ale jedná se o novináře. Prostřednictvím této akce se tak vybuďovala určitá komunita novinářů, které jsme pozvali i na další akce v rámci Food and Drink Fair, kde se pořádala ochutnávka českých vystavovaných produktů. Novináři si tak vybuďovali vztah k ČR a následně o ní i rádi psali. To samozřejmě vedlo ke zvýšení publicity a vizibility naší země v Sichuanu. Tyto aktivity měly za důsledek také relativně vysokou poptávku po vízech, kdy lidé najednou začali zjišťovat, že lze získat vízum i v Chengdu. A to byla jedna z úloh GK.

GK v Chengdu v rámci svého konzulárního obvodu, což je území, pro které jsme měli působnost, zahrnoval kromě provincie Sichuan i Yunnan, Guizhou a přímo spravované město Chongqing. To znamená, že jsme pokrývali i Číňany z těchto oblastí, kteří by chtěli spolupracovat s ČR. Jako příklad lze uvést ocelářskou společnost z Kunmingu KISC, která měla zájem o spolupráci v oblasti všeobecného letectví. V dubnu pak došlo k otevření vízových center v Kunmingu, Chongqingu a Chengdu. Lidé tak nemuseli jezdit do Chengdu, ale mohli si prostřednictvím společnosti podat žádost třeba v Kunmingu, která se následně poslala do Chengdu. Když bylo vše v pořádku, tak se pas s vízem poslal zpátky a vše bylo vyřízeno. Vízové centrum v Chengdu figurovalo jako rozšíření pole působnosti, kdy si lidé mohli vybrat, jestli chtějí podat žádost na GK nebo na vízovém centru.

Co se týče dalších aktivit, tak jsme v létě 2016 organizovali klavírní koncert společnosti Petroff v Chongqingu. V červenci se konaly další menší delegace čínsko-českého leteckého spolku, kteří přijeli diskutovat o spolupráci na školení pilotů, managementu letišť a letového provozu. Byla přítomna i firma, která dodává software pro centrální řízení leteckého provozu. V září 2016 jsme v sichuanském městě Zigong, spolu s NSRIP (New Silk Road Institute in Prague), společností, která má zájem na prohlubování česko-čínských vztahů, s českou firmou Jihlavan Skyleader a společností AVIC, oficiálně zahájili otevření továrny na malá česká letadla. Vyrábí se zde dvoumístná Skyleader 200. Na začátku září 2016 se organizovala oslava přímé linky a jednoho roku od založení GK, tzv. Beer and Flight. Jednalo se o open air akci pro 500 lidí, kde se propagovala ČR jako turistická destinace. Do programu byla zařazena různá kulturní vystoupení a podávalo se pivo českých značek, Budějovický Budvar a Primátor.

V říjnu byly tři události — recepcce ke státnímu svátku ČR, která měla velkou účast, a další dvě akce, kam přijel i Jiří Štíft, nejlepší český šéfkuchař. Ten přijel na 14 dní do

Chengdu, kde se nejprve učil vařit čínská jídla a následně vařil česká jídla pro návštěvníky této akce. Zajistil kompletní catering pro celou recepci v hotelu Niccolo, kde se slavnost odehrávala. Na to hned navazovala další akce, která trvala asi 10 dní, a to *Dny české kuchyně a piva Chengdu*. Byli tam pozváni různé osobnosti kulinářského umění a novináři z gastronomických časopisů, což přispělo k dalšímu zvýšení vizibility ČR v Sichuanu. Třetí akcí byl koncert národní hudby českého kvartetu, který přijel speciálně kvůli této akci do Chengdu. Kvartet byl složen z klavíru, houslí, čela a klarinetu, a zazněly v jejich podání i národní hymny obou zemí. Následně se několik dní poté uskutečnil open air koncert vážné hudby. Z tohoto koncertu byla i reportáž na Sichuan TV, která měla neuvěřitelný dopad, a to zejména díky tomu, že se to konalo venku uprostřed zahrady v japonském stylu, od které do té doby téměř nikdo nevěděl. Původně jsme akci plánovali pro 100 lidí, ale přišlo jich asi 200. Jedná z věcí, kterou bych ještě rád zmínil je to, že se mi povedlo přesvědčit pana Bobka, ředitele Pražské Zoo, aby přijel do západní Číny. Byl v Chengdu a Chongqingu za účelem navázání kontaktů, a momentálně je v procesu jednání s pandí rezervací Wolong o možném půjčení dvou pand pro Pražskou Zoo. Měli jsme i jednání se Zoo Chengdu ohledně možné výměny zvířat.

5. Co je nyní v procesu jednání či co plánuje do budoucna v rámci spolupráce mezi ČR a Sichuanem?

Do budoucna se plánuje společný vývoj šestimístního letadla s výše zmíněnou společností Skyleader a čínskou AVIC. Plánuje se také navýšení počtu letů mezi Prahou a Chengdu, nasazení modernějších letadel na tuto linku a školení pilotů Sichuan Airlines v ČR. Každý pilot se totiž musí neustále školit, např. na různé typy letadel, a ti ze Sichuan Airlines by se školili zde v F-AIR, společnosti, která momentálně spolupracuje s KISC Kunming. Sichuan Airlines většinou své piloty posílá do USA či Francie, ale nyní by jezdili do ČR, kde je poměr kvality k ceně lepší.